

Datça, Eylül 2009

H O Ş G E L D İ N İ Z . .

Temel Sağlık Hukuku-Mevzuatı

Ahmet SALTİK

MD, Professor of Public Health
MSci in Health Law (*cont.*)

BS in Political Sciences & Public Administration

Ankara Üniv. Tıp Fak. Halk Sağlığı AbD

www.ahmetsaltik.net   profsaltik@gmail.com

Ankara Üniv. Tıp Fak. Dönem V, Staj dersi, 2017-18

(Mutadis mutandis, «Değişmesi gerekenler değiştirildi»)

Sunu Planı-1

- Öğrencilere, «*Sağlık Hukuku*»muz -ki çok sayıda uluslararası metinleri de içerir- hakkında çekirdek (*core*) düzeyde bilgi aktarmak.
- Tıp mesleğinin yürütülebilmesi için, gerekli temel *Sağlık Hukuku* kurallarının bilinmesi gereğinin önemini vurgulamak.

Sunu Planı-2

- Meslekle ilgili temel *Sağlık Hukuku* kurallarının öğrenilmesinin, bilimsel sorumluluk yanı sıra; *tıp meslek etiği* açısından da evrensel bir yükümlülük olduğunun altını çizmek.
- Mesleksel hukuk kurallarının bilinmemesinin ve gereklerinin yerine getirilmemesinin istenmeyen, “*yüksek bedelli*” sonuçlarını örneklemek;
Türk Ceza Yasası md. 4 kuralı :
Yasayı bilmemek özür sayılmaz!

Sunu Planı-3

- Sağlık mevzuatının sorunları hakkında, *hekimlerce çözümler üretilmesi için sorumluluk bilinci kazandırmak.*
- *Ulusalüstü ya da uluslararası hukuk kavramlarını irdeleyerek, sağlık hukukumuzun kaynaklarını sunmak.*
- **Kazanılacak temel hukuk nosyonu ile görevde, yönetimde daha donanımlı olmak.**

Sunu Planı-4

Sunu sonunda öğrenciler,
tıp-sağlık hukuku ve mevzuatı
konusunda edindikleri
«çekirdek bilgi» ye koşut olarak;
Temel Sorumluluklar da
geliştirmiş ve mesleksel-toplumsal
yükümlerini üstlenmiş olacaklardır.

Hukukun tanımı ve içeriği..

Hukuk deyimi, '*h a k l a r*' anlamındadır;
Devletin yaptırıma bağladığı kurallar bütünüdür.

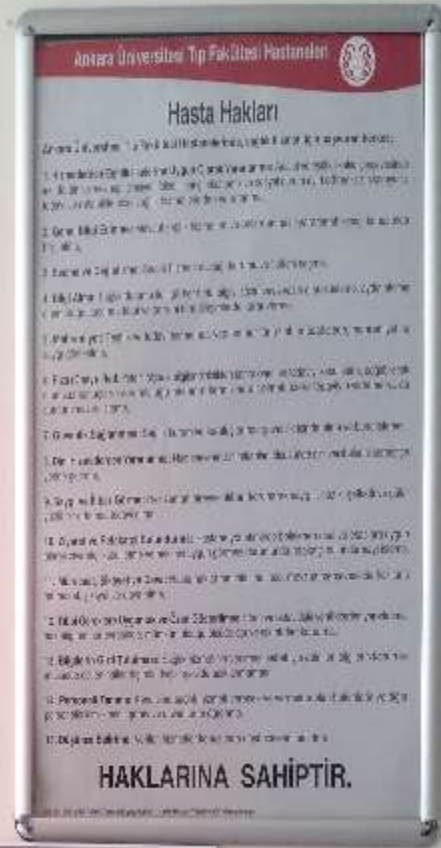
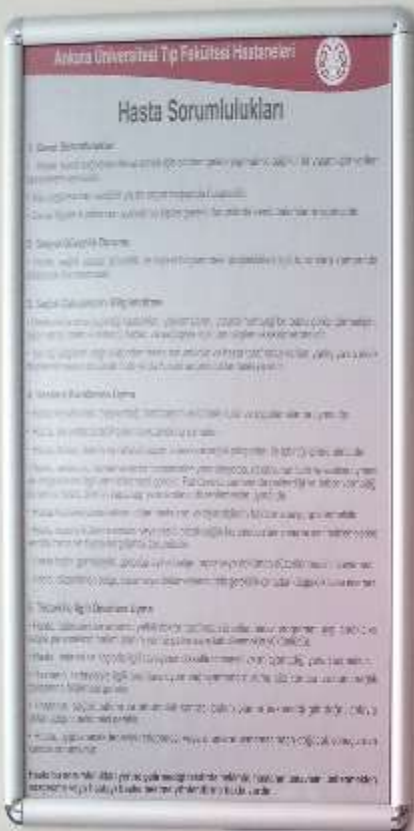
S a ğ l ı k h u k u k u n u n da

bu çerçevede, ilgili yanların (*tarafların*)

sağlık alanındaki "*hak, görev ve*

yükümlülüklerini" karşılıklı olarak düzenlediği
hemen anlaşılmaktadır.

Sağlık, Ticaret, Ceza vb. alanların hukuku
dendiğinde, o alanlara ilişkin yazılı (*mevzuat*)
ve yazılı olmayan (*örf, töre, gelenek, teamül..*)
hukuk kuralları ve disiplini anlaşılmaktadır.

Sözel ya da fiziksel
Şiddete Uğrayan sağlık personelinin
Hizmetten Çekilme Hakkı vardır.
Sağlık çalışanlarına **Şiddet Uygulayanlar**
Yargılanmak üzere
Emniyete ve Savcılığa bildirilecektir.

TC Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü (Eylül 2017)

HEKİM HAKLARI

- **HEKİMİN BASKI ALTINDA OLMADAN MESLEĞİNİ UYGULAMA HAKKI**
- **ÇAĞDAŞ BİLİMSEL TIP OLANAKLARINDAN YARARLANMA HAKKI**
- **MESLEĞİNİ UYGULARKEN ETİK İLKELERE BAĞLI OLMA HAKKI**
- **HEKİMİN KENDİ DEĞERLERİNE TERS DÜŞEN DURUMLARDAN KAÇINMA HAKKI**
- **HEKİMİN HASTAYI REDDETME HAKKI**
- **HEKİMİN RİSKLERDEN KORUNMA VE SAĞLIĞINI KORUMA HAKKI**
- **HEKİMİN YETERLİ BİR GELİR DÜZEYİ TALEP ETME HAKKI**
- **HEKİMİN DANIŞMA HAKKI**
- **HASTAYA İYİLEŞME GARANTİSİ VERMEME HAKKI**
- **HEKİMİN YÖNETSEL SÜREÇLERE KATILMA HAKKI**
- **YETERLİ ZAMAN AYIRMA HAKKI**
- **TEDAVİ YÖNTEMİNİ SEÇME HAKKI**
- **HASTA ALEYHİNDE TANIKLIKTAN ÇEKİLME HAKKI**

Sağlık Hukuku'nun oluşumu..

“ Her toplum, kendi hukukunu, tıpkı bir canlı organizma gibi, adeta salgılar. Yasa koyucuya düşen, bu salgıyı, kodlarını çözerek “yazılı hukuk kuralları”na (=mevzuata) dönüştürmektir. ”

Prof. Dr. Maurice DUVERGER

Not : Bu saptama, Demokrasisi kurumlaşmamış toplumlar için tehlikeli ve geçersiz olabilir.. **Faşizme, Şeriata dönüş riski!**

Yasa koymak-1

Yasa koyan insanlar birtakım seçkin özelliklere sahip olmak zorundadır. O özelliklerden birincisi şudur efendiler: *Yasa öneren, yasa yapan, yasa koyan bir insan, insanlığın bütün hislerini bütün ihtiraslarını herkesten daha çok sezer ve bilir. Fakat nefisini herkesten çok ve tümüyle, bütünüyle bunlardan ayırt etmek kudret ve yeteneğine sahip olmalıdır..*

Gazi Mareşal

Mustafa Kemal A T A T Ü R K

«Hukukta yatıştırma siyaseti ve asılsız öykülere bağlılık, ulusları uyanmaktan alıkoyan en ağır bir karabasıdır. Türk ulusu, üzerinde böyle bir ağırlık bulunduramaz.»

Yasa koymak-2

... Bu seçkin özelliklere sahip olmayan insanlar, insan topluluğu için yasa yapmak hak ve yetkisinden men edilmiştir. Efendiler, *yasalar duygulara dayanarak ve uyularak yapılmaz.* (1.12.1921, TBMM)

Günün gereklerine uygun yasa yapmak ve onu iyi uygulamak zenginlik ve ilerleme araçlarının en önemlilerindedir.
(1925)

**Gazi Mareşal
Mustafa Kemal A T A T Ü R K**

«Medeni hukukta, aile hukukunda izleyeceğimiz yol, ancak uygarlık yolu olacaktır.»

Yazılı hukuk kuralları :

Bir bütün olarak “*mevzuat*” adını alırlar.

- Kimi hukuk kuralları ise, yazılı olmasalar da yerel ya da evrensel boyutta kabul görür ve herkesi (*gerçek ve tüzel kişileri*) bağlar.
- *İngiltere'nin yazılı bir anayasaya sahip olmayışı* ilginç bir örnektir.*
- Toplumun dokusuna ve insanların duyunç (vicdan) ve sağduyularına sinmiş öylesine köklü kurallar vardır ki; yazılı olmasalar da herkes onlara uyma gereği duyumsar; onlarla kendini bağlı sayar.

**1215 tarihli «Magna Carta» temel öncü metindir.*

Hukukun, evrensel kabul gören yüksek ilkeleri.. (*Jus cogens*)

Sağlığın her-kes için, “doğuşta” -hatta gebelik kararı verildiğinde- kazanılmış bir insanlık hakkı oluşu, bu tür bir gerçekliktir. Evrensel kabul görmüş, tartışma dışı bir temel insanlık hakkıdır Sağlık..

(İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi-1948; md.25)
Bu Bildirge'nin yaşama tümüyle geçmesine çalışalım!

Dolayısıyla “sağlık mevzuatı” oluşturulurken, bu evrensel kabuller ve hukuk ilkeleri temel alınmalıdır.

İHEB tam olarak uygulanmalıdır!

“Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ihlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı”, Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu kararı olarak, 01.03 2014'te 28928 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Sağlık Eğitimi'ne Yeni Bir Boyut ***(Dünya Sağlık Örgütü; DSÖ-WHO)***

"Sağlık alışanları, sağlık eğitiminin içeriğine; insanların bölgelerindeki, ülkelerindeki sağlık mevzuatı ve bu mevzuattan kaynaklanan hukuksal, yasal haklarını öğretmeyi de eklemelidirler.."

SAĞLIK HUKUKU SEMİNERLERİ - I

“Sağlık Hukuku Kavramı”

➤ Sağlık Hukukunun Tarihçesi ve Gelişimi

Prof.Dr.Ekin Özgür Aktaş

Ege Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

➤ İnsan Hakları Boyutuyla Sağlık Hakkı

Prof.Dr.Merdan Hekimoğlu

İzmir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı

➤ Toplumsal Olaylar ve Sağlığa Erişim Hakkı

Prof.Dr.Ümit Biçer

Kocaeli Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

➤ Sağlık Hukuku Mevzuatı ve Uygulamaları

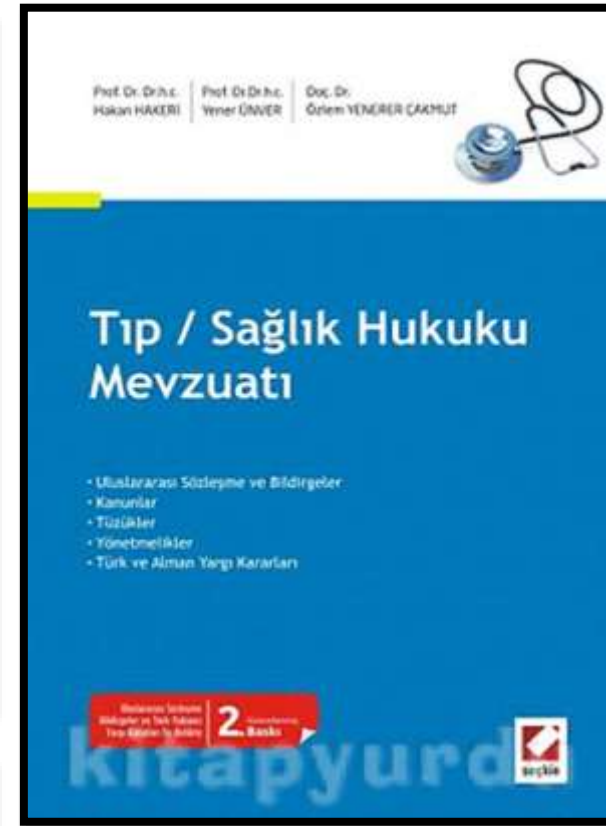
Av.Mithat Kara

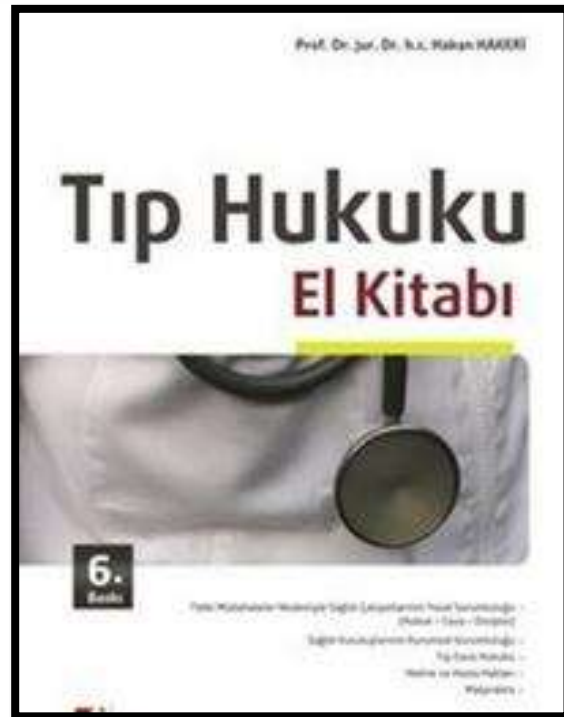
İzmir Barosu Sağlık Hukuku Komisyonu Üyesi

10 Nisan 2014

Saat:13.00

İzmir Barosu Konferans Salonu / Alsancak

VII. Sağlık Hukuku Sertifika Programı

10 OCAK 2015 - 1 ŞUBAT 2015
(Cumartesi – Pazar günleri)

KONU BAŞLIKLARI

• Etik ve Sağlık
Hesap Hakkında Sağlık Hukukunun Anayasal
Bağlamında Değerlendirilmesi
• Tıbbi Muahavenin Hukuka Uygunluk
Kriterleri
• Sağlık Personelinin Ceza Hukuka
Sorumluluğu
• Sağlık Çalışmalarının Özel Hukuk Sorumluluğu
• Nükleusuna Tübitimliği / Rıza - Varsayım
Rıza
• Hasta Hakları ve Yoksünlükleri
• Sağlık Çalışmalarının Üstünlük Sorunları
ve Kavramları Üstünlük
• Sağlık Hukukunda Sigorta
• Hastane Enfeksiyonları ve Hukuki Sorunları
• Organ ve Doku Hakkı
• Sağlık uygulamalarında beklenen sorumluluğu

• Sağlık Sıhhiyeti Sorunları
• Sağlık Hizmetlerinde Kaynakların Yetersizliği
Hukuka Sorunları
• Özel Hastanelerin Sorumluluğu
• Üniversite Hastanelerinin Hukuki Durumu ve
Değerlendirilmesi Sorunları
• Hukuk Uygulanmasında Malpraktis ve
Komplikasyon Ayırımı
• Tıp Uygulanmasında Malpraktis
• Fizik Uygulanmasında Malpraktis
• Beden Müayenesi
• Karşılaşılacak Hukuk ve Etik Hukuka
Açısından Önemli Sorunlar
• Sağlık Alanında Müteahhüt ve Meslek Sınırları
• Tıbbi kayıtlar
• Tıbbi malzeme ve ilaç, Derişim ve İlaç
HUKUK

Katılımcılara program sonrasında "Katılım Sertifikası" verilecektir.
Programın amacı ve katılımcı sayısı dikkate alınarak Özyeğin Üniversitesi
başvuruları kabul etmeme hakkına sahiptir.
Programın açılması için asgari 15 kişilik tam ücretli kayıt olması gerekmektedir.

Programın Hedef Kitlesi

Sağlık hukuku alanında uzmanlaşmak isteyen tüm hukukçular, sağlık personelleri, hastane ve poliklinik
çalışanları, ilaç sektörü çalışanları ve bu alanda öğrenim alanları.

İlk kayıt tarihi: 1 OCAK 2015

Sertifika Programına katılan ücret: 1.200 TL'dir.

Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrencilerine Ücretsizdir.

Major konular: Öğrenciler, Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi için 500 TL'dir.
Özyeğin Üniversitesi Öğrencileri için 200 TL'dir. (Bilgi almak için lütfen iletişime geçin.)

Detaylı bilgi ve sorular için:

Nezihane Yılmaz
Öğrenci Sorumlusu

İletişim Bilgileri Adresi:
Özyeğin Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Bilgi İşlem Merkezi
No: 52/1. Blok Kat: 4. Kat
Etiler - Beşiktaş / İstanbul

Tel: 0212 544 4111

E-posta:

nezihane.yilmaz@ozyegin.edu.tr

SAĞLIK HUKUKU TEZLİ - TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

BAŞVURU KOŞULLARI

- Hukuk Fakültesi, Tıp Fakültesi, Dış Hekimliği Fakültesi, Eczacılık Fakültesi, Veterinerlik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi veya Hemşirelik Meslek Yüksekokulu mezunu olmak.
- Tezli Yüksek Lisans programı için ALES sınavından herhangi bir puan türünden en az 55 puan almış olmak (ALES puanı bulunmayan adaylar 2015 Bahar döneminde sınava girmek üzere özel öğrenci olarak başvurabilirler).
- Tezsiz Yüksek Lisans programı için ALES şartı bulunmamaktadır.

GENEL BİLGİLER

- "Sağlık Hukuku Tezsiz Yüksek Lisans Programı" toplam 30 kredilik 15 derssten ve Hukuk Fakültesi mezunu olmayanlar için zorunlu olan Hukukun Temel Kavramları dersinden oluşur. Dersler üç dönem halinde devam etmektedir.
- Derslerin kredi / saat ücreti 350 TL'dir.
- "Tezsiz Yüksek Lisans Programı"nda proje 2 kredi ücretlidir. Proje ile birlikte toplam ücret 11.200 TL'dir.
- Tezli Yüksek Lisans programında Tez ücreti hariç toplam ücret 10.500 TL'dir. Tez ücreti 6. Dönemin sonuna kadar.
- Kontenjanlar Tezsiz Yüksek Lisans programı için 25, Tezli Yüksek Lisans programı için 20 kişi ile sınırlıdır. Dersler Hafta sonu Cumartesi günü yapılacaktır.
- Eğitim dili Türkçe'dir.
- Tezsiz Yüksek Lisans Programı için ALES şartı bulunmamaktadır. (Öğrencilerin ALES'den gerekli puanı almış olmak ve Ocak 2015 de yapılacak yazılı sınavda başarılı olmak koşuluyla güz döneminde kontenjan sayıları ile sınırlı olmak üzere Sağlık Hukuku Tezli Yüksek Lisans Programına geçiş yapmaları da mümkündür.)

BAŞVURU TARİHİ : 24.11.2014 - 09.01.2015 Eksik evrakla yapılan başvurular geçersizdir.

MÜLAKAT TARİHİ: 13.01.2015

- 13 Ocak 2015 tarihinde Tezli Yüksek Lisans programı için yapılacak olan yazılı sınavın ve Tezsiz Yüksek Lisans programı için yapılacak mülakatın yeri ve saati ile başvuru evrakları <http://sbc.izmir.edu.tr> adresinden öğrenilebilir.

ÖĞRENİM BURLARI

- İzmir Tabip Odası üyelerine, İzmir Dış Hekimleri Odası üyelerine, İzmir Eczacılar Odası üyelerine ve Sağlık Sendikaları üyelerine burs uygulanmaktadır (Aşağıda bildirilen telefonlardan bilgi edinilebilir).

Yrd. Doç. Dr. Serkan ÇINARLI

İzmir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekan Yardımcısı
Sağlık Hukuku Yüksek Lisans Programı Koordinatörü
Tel: 0 232 246 49 49 / 210 Cep: 0 508 417 15 22
e-posta: serkan.cinarli@izmir.edu.tr

Öğr. Gör. Sevinç ARSLAN HIZAL

İzmir Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı
Tel: 0 232 246 49 49 / 205 Cep: 0 505 371 50 99
e-posta: hizal05@myinet.com

Elif ESENOĞLU

İzmir Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Sekreteri
Tel: 0 232 246 49 49 / 143
e-posta: elif.badalak@izmir.edu.tr

SAĞLIK HUKUKU GİDEREK DAHA BÜYÜK İLGI GÖRÜYOR...

TC Sağlık Bakanlığı
ULUSLARARASI SAĞLIK HUKUKU KONGRESİ
KONFERANSLAR SERİSİ
Sağlık Hukukumu Sempozyumu

SAĞLIK HUKUKU SEMPZYUMU

29 KASIM 2014

Prof. Dr. Mazhar Daman Ruh Sağlığı ve Sınır Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Konferans Salonu
(Sempozyuma katılmak en üst sıradadır. Sempozyum için web sitemizi izleyerek online kayıt gerçekleştirilmeye başlanmıştır.)

KONUŞMACILAR

Prof. Dr. İzzet YILMAZ
Başbakanlık Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

Prof. Dr. Tuhaş ÖZÜT
Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

Doç. Dr. Aynur TABAN
Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

Doç. Dr. İzzet YILMAZ (Gözetmen)
Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

Doç. Dr. Mustafa YILMAZ (Gözetmen)
Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

Dr. Ayhan YILMAZ (Gözetmen)
Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

Doç. Dr. İzzet YILMAZ (Gözetmen)
Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

Prof. Dr. Ezgi ÖZGÜR
Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

Doç. Dr. İzzet YILMAZ (Gözetmen)
Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

Doç. Dr. İzzet YILMAZ (Gözetmen)
Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı

www.bakirkoykhb.gov.tr

KADIR HAS ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

I. Ulusal Sağlık Hukuku "Klinik Araştırmalar ve İlaç Hukuku" Sempozyumu

Bilimden
Yrd. Doç. Dr. Ayhan ALTUNTAŞ
Yrd. Doç. Dr. Hamide TAÇIR

Sempozyum
4 Eylül 2013
İSTANBUL

Edilmiştir:
Prof. Dr. Nâzım SAĞIR
Av. Canan ÖZKURT

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
LEFKE AVRUPA ÜNİVERSİTESİ

V. SAĞLIK HAKKI VE SAĞLIK HUKUKU SEMPZYUMU

8-9 Kasım 2013

Uluslararası Adalet Divanı'nın karar verirken kullandığı ölçütlerden biri, «*Hukukun uygar uluslarca benimsenmiş genel ilkeleri*» dir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

EĞİTİM MERKEZİ

SAĞLIK HUKUKU

19-20 Eylül 2015

Eğitim Sorumlusu

Av. Bülent MARAKLI
TEB Eğitim Merkezi Yürütme Kurulu Üyesi

Eğitmenler

Prof. Dr. Hakan HAKERİ
İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Tıp Hukuku Araştırmaları Birimi Başkanı

Prof. Dr. Pervin SOMER
Okan Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Sedat İŞİK
Yüksek Sağlık Şurası Üyesi

Doç. Dr. Fulya İLÇİN GÖNENÇ
Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Yrd. Doç. Serkan ÇINARLI
İzmir Üniversitesi

Yargıç Battal YILMAZ
Yargıtay 13. HD Üyesi

Av. Halide SAVAŞ
İstanbul Barosu

Çelik Ahmet ÇELİK
Tazminat Hukukçusu

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ AV. ÖZDEMİR ÖZOK KONGREVE KÜLTÜR MERKEZİ
Oğuzlar Mah. Başış Manço Cad. Av. Özdemir Özok Sok. No: 8 Balgat / ANKARA

19 Eylül 2015 günü
sabahtan akşama tam gün
SAĞLIK HUKUKU
eğitim seminerine katıldık.
Yandaki programda adları
ve konuları gösterilen
değerli uzmanları dinledik.

Çok yararlandık.

Türkiye Barolar Birliği'ne
bu başarılı çalışması için
teşekkür ederiz.

Dr. Ahmet SALTİK

Sağlık Hukuku Ders Kitabı

T.C. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ YAYINI NO: 2859
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ YAYINI NO: 1816

SAğLIK HUKUKU

Doç. Dr. Hasan PETEK
Editörler : Doç. Dr. Hasan PETEK
Yrd.Doç.Dr. Meral GÜRBÜZ

Sağlık Hukuku ve Mevzuatının Kapsamı

- ◆ Sağlık hizmetlerinde örgütlenmeyi
- ◆ Sağlık hizmetlerinin yönetimini
- ◆ Sağlık hizmetlerinin finansmanını
- ◆ Sağlık çalışanlarının hak, yetki, görev ve sorumluluklarını
- ◆ Sağlık hizmeti alacakların hak ve görevleriyle yükümlülüklerini (*Örn. Hasta Hakları Yönetm.*)
- ◆ Devlet(ler)in görev ve yetkilerini
- ◆ Gereğinde uygulanacak yaptırımları... düzenler.

Sağlık Hukukumuzun Kaynakları-1

- ◆ Hukukun evrensel kabul gören kural ve ilkeleri (*Jus cogens*)
- ◆ Ulusal Anayasamız (1982 tarihli)
- ◆ **Uluslararası Sözleşme ve Andlaşmalar** : Sayıları 6 bini aşkın! Genel ve *Özel Devletler Hukuku* olarak 2 ayrı hukuk bilimi uzmanlık alanı.
- ◆ Anayasa md. 90/son : «Usulüne göre yürürlüğe konulmuş *Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir*. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık savı ile **Anayasa Mahkemesine başvurulamaz**. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş **TEMEL HAK ve ÖZGÜRLÜKLERE İLİŞKİN** (*Başta sağlık hakkı!*) milletlerarası andlaşmalarla yasaların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda *milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır*. »
- ◆ Örn. *DSÖ Anayasası* 1947'de 5062 sayılı yasa ile onanmıştır. *BM Ana Sözleşmesi*, *BM Sivil (Medeni) ve Siyasal Haklar Sözleş.*, *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)*, UNICEF, UNESCO, UNDP, FAO, IARC metinleri; **ILO Sözleşme** ve Tavsiye Kararları.. → →

Sağlık Hukukumuzun Kaynakları-2

- ◆ *İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (İHEB)*
- ◆ *Avrupa İnsan Hakları Sözleş. temelli AİHM kararları*
- ◆ **BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi (1976, İkiz Sözleşmelerin biri)**
- ◆ **AB mevzuatı [3 Ulusal Program ve 10 Uyum paketi (2010'a dek) ve AB Gümrük Birliği (01.01.1996)]**
- ◆ **ESC - Avrupa Sosyal Konvansiyonu (Şartı) (1961)**
(Türkiye'nin çekincelerle kabulü 1989; 28 yıl sonra..!?)
- ◆ **Helsinki Bildirgesi (*İnsanlarda Biyomedikal Araştırma..*)**
- ◆ **Alma-Ata Konferansı Bildirgesi (1978)**
- ◆ **Dünya Hekimler Birliği (WMA) Bildirgeleri**
- ◆ **BM Çocuk Hakları Sözleşmesi (bkz. dipnot)**
- ◆ **Biyotıp (Oviedo) Sözleşmesi, Nice Sözleşmesi.. gibi.**

AİHM'nden Türkiye'ye ceza..

- ◆ Davayla ilgili kararını açıklayan AİHM, Menekşe Şentürk'ün yaşamını koruyamadığı ve ölmesine neden olanların cezalandırılmasını gerektiği gibi sağlayamadığı için, Ankara'nın AİHS'nin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi) yaşam hakkıyla ilgili 2. maddesini ihlal ettiğine hükmetti. (9.4.13)
- ◆ Avrupa Konseyi (EC) Strasbourg Mahkemesi, Türk hükümetini davacının ailesine 65 bin € manevi giderim (tazminat), 4 bin € mahkeme gideri ödemekle cezalandırdı.
- ◆ Türkiye daha önce de AİHM'de "**AIDS'li kan davası**" olarak bilinen Oyal davasında Ankara'yı 378 bin Euro giderim (tazminat) ödemekle cezalandırılmıştı.
- ◆ AİHM gündeminde doktor ve tıbbi tanı hataları nedeniyle Ankara'ya karşı açılmış yaklaşık 60 dava bulunuyor.

Strasbourg - İzmir'de 2000 yılında 8 aylık gebe Menekşe Şentürk'ün şiddetli sancularına karşın kentteki 4 değişik hastaneden "*henüz doğum zamanın gelmedi*" diyerek gönderilmesi ve 5. hastaneye giderken doktorsuz cankurtaranda yaşamını yitirmesi Ankara'ya AİHM önünde pahalıya mal oldu.

Sağlık Hukukumuzun Kaynakları-3

- ◆ **Yasalar,**
- ◆ **Yasa Gücünde Kararnameler**
(YGK, Kanun Hükümünde Kararnameler - KHK),
- ◆ **Yüksek Yargı Organlarının İçtihatları,**
Bilimsel içtihatlar *(Doktrin, Öğreti)*
İçtihatları Birleştirme Kararları *(bağlayıcıdır)*
ve kimi öbür Yüksek Yargı kararları,
- ◆ **Anayasa Mahkemesi kararları Yasama (TBMM),**
Yürütme (Hükümet) ve Yargıyı bağlar.. (md. 153)
- ◆ **Tüzükler** *(Nizamnameler) 1982 Anayasası md. 115 uyarınca Bakanlar Kurulu'nca çıkarılır.*

Sağlık Hukukumuzun Kaynakları-4

- ◆ **Yönetmelikler** (*Talimatnameler, 1982 Anayasası md. 124 uyarınca kamu kurumlarınınca, Bakanlıklarca çıkarılır*),
- ◆ **Bakanlar Kurulu (Kabine, Hükümet) Kararları,**
- ◆ **Yönergeler,**
- ◆ **Genelgeler,** sirkülerler, tebliğler, buyruklar (emirler, direktifler), protokoller, sözleşmeler, standartlar, kılavuzlar..

Mevzuat Kuralları-Normlar Katmanları (Hiyerarşisi)

Mevzuat (yazılı hukuk kuralları) yukarıdaki gibi bir katmanlanmış (*hiyerarşik*) sıralama içindedir. Buna **mevzuat kuralları hiyerarşisi** denir.

Sıralamada alta olanın, üstündekilere uygunluğu zorunludur (**Dikey hiyerarşi**). **Yatay hiyerarşi**de ise, mevzuat metinleri arasında bir çelişki olursa, **sonra çıkan mevzuat kuralı öncekine üstündür.**

(«*Lex posterior derogat legi priori.*» Yeni yasa, eski yasayı geçersiz kılar.)

Bir başka ölçüt ise, aynı konuyu düzenleyen eşdeğer mevzuat metinlerinden, alana “**özel**” özgül olanın “**genel**” düzenlemeye üstünlüğüdür.

(«*Lex specialis derogat legi generali.*» Özel yasa, genel yasayı geçersiz kılar.)

Mevzuat kuralları dikey katmanlanması (*hiyerarşisi*)

*Toplumsal gerçekliği
yasalar değil,
toplumsal güçler
biçimlendirir.*

**Hans KELSEN
piramidi..**

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT HAVUZU

Yasa / YGK	~ 54
Tüzük	1
Yönetmelik	~125
Yönerge	~ 52
Genelge	~500
Tebliğ	~028

adet olmak üzere, Aralık 2017'de Sağlık Bakanlığı web sitesinde yer verilmiştir..

(<http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-327/saglik-mevzuati.html>)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Çevre ve Orman, TSK, Maliye, Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere, ilgili öbür kurumların ürettiği mevzuat da kapsamdadır..

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

2017 Aralık, <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-336/kanunlar.html> (54 yasa)

1. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu
2. R.G. Tarihi:27.05.1983 R.G. Sayısı:18059 ,2827 Sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun
3. Sayısı:224 R.G. Tarihi:12.01.1961 R.G. Sayısı:10705 Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hk. Kanun
4. 4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun
5. Sayısı:2368 R.G. Tarihi:31.12.1980 R.G. Sayısı:17207 Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun (32 numarada bir kez daha var..)
6. Türk Tabipleri Birliği Kanunu (AS: 2 kez yazılmış.. 33. sırada da var..)
7. R.G. Tarihi:07.11.1995 R.G. Sayısı:22456 4128 Sayılı Kanun İle Değişik 560 Sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname (AS: Yürürlükte değil.. 5996 s. yasa çıkarıldı 2010'da)
8. Sayısı:560 R.G. Tarihi:28.06.1995 R.G. Sayısı:22327 Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair KHK
9. Eczacılar Birliği Kanunu (AS: 2 kez yazılmış.. 36. sırada da var..)
10. Türk Diş Hekimleri Birliği Kanunu
11. Seriri Tahhariyat ve Tahlilat Yapılan Masli Teamüller Aranılan Umuma Mahsus Bakteriyoloji ve Kimya Laboratuvarları Kanunu
12. Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun
13. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu
14. Tarih: 03.07.2005 / Sayısı: 5396 Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
15. Tarih: 04.01.2002 / Sayı: 4734 Kamu İhale Kanunu
16. Tarih: 07.06.1935 / Sayı: 2767 Sıtma ve Frengi İlaçları Hakkında Kanun
17. Tarih: 14.06.1986 / Sayı: 3294 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu
18. Tarih: 15.04.1949 / Sayı: 7183 Verem Savaşı Hakkında Kanun

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-336/kanunlar.html> (54 yasa)

19. Tarihi:11.01.1960 Sayısı:7402 R.G. Tarihi:11.01.1960 R.G. Sayısı:10402 Sıtmanın İmhası Hakkında Kanun
20. Tarihi:25.02.1954 Sayısı:6283 R.G. Tarihi:02.03.1954 R.G. Sayısı:8647 Hemşirelik Kanunu
21. Tarihi:18.12.1953 Sayısı:6197 R.G. Tarihi:24.12.1953 R.G. Sayısı:8591 Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun
22. Tarihi:30.12.1940 Sayısı:3959 Türkiye Cumhuriyeti Merkez Hıfzıssıha Müessesesinin Teşkiline Dair Kanun
23. Tarihi:07.06.1939 Sayısı:3634 R.G. Tarihi:16.06.1939 R.G :4234 MİLLİ MÜDAFAA MÜKELLEFİYETİ KANUNU
24. Tarihi:23.06.1936 Sayısı:3039 Çeltik Ekimi Kanunu
25. Tarihi:07.06.1935 Sayısı:2767 Sıtma ve Frengi İlaçları Hakkında Kanun
26. Tarihi:24.04.1930 Sayısı:1593 R.G. Tarihi:06.05.1930 R.G. Sayısı:1489 Umumi Hıfzıssıhha Kanunu
27. Sayısı:1219 R.G. Tarihi:04.04.1928 R.G. Sayısı:863 Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun
28. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu
29. 2827 Sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun (RG 27.05.1983, s. 18059)
30. Sayısı:224 R.G. Tarihi:12.01.1961 R.G. Sayısı:10705 Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun
31. 4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun
32. Sayısı:2368 R.G. Tarihi:31.12.1980 R.G. Sayısı:17207 Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun (*5 numarada bir kez daha var..*)
33. Türk Tabipleri Birliği Kanunu (6023 sayılı) (*AS: 2. kez yazılmış.. 6. sırada da var..*)
34. R.G. Tarihi:07.11.1995 R.G. Sayısı:22456 4128 Sayılı Kanun İle Değişik 560 Sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname
35. Sayısı:560 R.G. Tarihi:28.06.1995 R.G. Sayısı:22327 Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname
36. Türk Eczacılar Birliği Kanunu (*AS: 2. kez yazılmış.. 9. sırada da var..*)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-336/kanunlar.html> (54 yasa)

37. Türk Diş Hekimleri Birliği Kanunu
38. Seriri Tahhariyat ve Tahlilat Yapılan Masli Teamüller Aranılan Umuma Mahsus Bakteriyoloji ve Kimya Laboratuvarları Kanunu
39. Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun
40. Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu
41. Tarih: 03.07.2005 / Sayısı: 5396 Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun
42. Tarih: 04.01.2002 / Sayı: 4734 Kamu İhale Kanunu
43. Tarih: 07.06.1935 / Sayı: 2767 Sıtma ve Frengi İlaçları Hakkında Kanun
44. Tarih: 14.06.1986 / Sayı: 3294 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu
45. Tarih: 15.04.1949 / Sayı: 7183 Verem Savaşı Hakkında Kanun
46. Tarih: 18.02.1954 / Sayı: 6245 Sayılı Harcırah Kanunu
47. Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşlanması Hakkında Kanun
48. Tarih: 26.05.1927 / Sayı: 1050 Muhasebei Umumiye Kanunu
49. Tarih: 28.12.2004 / Sayı: 5277 2005 Mali Yılı Bütçe Kanunu
50. Tarih: 29.07.1998 / Sayı: 4375 Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu, Devlet Memurları Kanunu ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
51. Tarih: 29.09.1988 / Sayı: 3473 Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun
52. Tarih: 30.12.1940 / Sayı: 3958 Gözlükçülük Hakkında Kanun
53. Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi Ve Kontrolü Hakkında Kanun
54. 5258 Sayılı Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun

e-Mevzuat..

Bu bağlamda

Resmi Gazete'ye aynı gün

www.basbakanlik.gov.tr

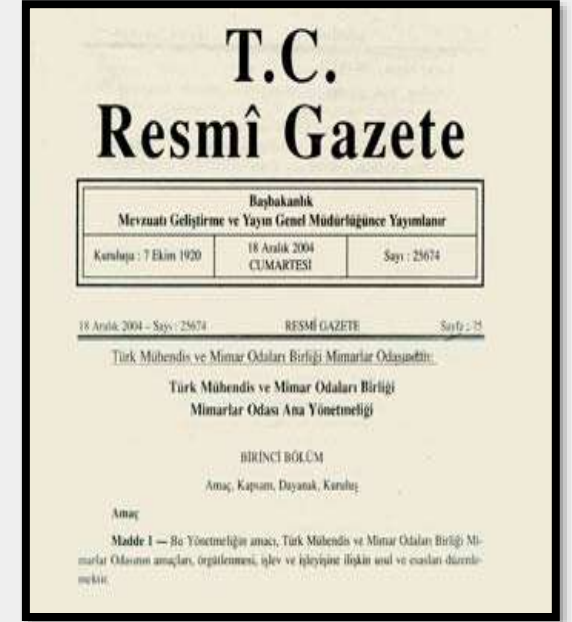
adresinden ücretsiz erişim olanağı

(*link : uzantı, erişke,*) verilmesi olumludur.

RG'ye sıklıkla göz atılmalıdır.

www.mevzuat.gov.tr.. Sık kullanılacak adres..

(Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü)

Anayasa'nın bağlayıcılığı..

- ◆ “ Bir anayasanın ilk sözü, devletin başındakileri bağlamalıdır. Biz baştakiler bu yasaları değiştirir ya da çığnersek **halkın düşmanı** olmuşuz demektir ve halk, bize düşman olmakta haklıdır.”

Denis DIDEROT [*Düşünceler*, 1774]

Aydınlanma döneminin ünlü klasiği “**Ansiklopedi**” nin yazarı..

Anayasa'nın sağlıkla ilgili maddeleri-1

Md. 17 : Tibbi zorunluluklar ve yasada yazılı durumlar dışında kişinin beden bütünlüğüne dokunulamaz; onamı (rızası) olmadan bilimsel ve **tıbbi deneylere alınamaz.**

Mevzuatımıza göre bu onam, zorunlu durumlar dışında **yazılı ve bilinçli** (*written informed consent*) olmalıdır.

Md. 21 : Kimsenin konutuna dokunulamaz.

Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, **genel sağlık** ve..

Anayasa'nın sağlıkıla ilgili maddeleri-2

Md. 19 (2. Kısım, 2. Bölüm) :

..toplum için tehlike oluşturan akıl **hastası**, uyuşturucu madde veya alkol tutkunu, '*serseri*' (*AİHS md. 5/e*) veya **hastalık** yayabilecek bir kişinin bir sağlık kurumunda sağaltım (tedavi), eğitim veya ıslahı için yasalarda belirtilen ilkelere uygun olarak alınan önlemlerin yerine getirilmesi.. durumları dışında ***kimse özgürlüğünden yoksun kılınamaz.***

Anayasa'nın sağlıkla ilgili maddeleri-3

Md. 41 : Aile, ... eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin erinç (*huzur*) ve gönenci (*refahı*) ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve **aile planlamasının öğretilimi ile uygulanması** nı sağlamak için gerekli önlemleri alır, örgütü kurar.

*****

T.C. Eski Sağlık Bakanı Prof. Recep Akdağ :

«Bakanlığımızın 'doğum kontrolü' şeklinde çağdışı kalmış bir uygulaması yoktur.»

<http://bianet.org/bianet/toplum/182375-erdogan-in-ve-akp-nin-14-yillik-yasam-tarzina-mudahaleler>

Bu yaklaşım evrensel hukuka, insan haklarının temel ilkelerine, uymakla yükümlü olduğumuz uluslararası sözleşmelere, Anayasaya, Nüfus Planlaması Yasasına ve kamu vicdanına aykırıdır.

Devletin açık Anayasal yükümü:

Anayasa md. 49 :

**Çalışma,
herkesin hakkı ve ödevidir.**

(Değişik: 3.10.2001-4709/19 md.)

Devlet, çalışanların yaşam düzeyini yükseltmek, çalışma yaşamını geliştirmek için **çalışanları ve işsizleri korumak**, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve **çalışma barışını sağlamak** için gerekli önlemleri alır.

*Tüm yurttaşlar
Anayasayı özenle okumalı,
sahip çıkmalı ve
geliştirilmesine
katkı vermelidir.*

Anayasa'nın sağlıkla ilgili maddeleri-4

Md. 50 : Çalışma hakkı ile kadın ve küçüklerin korunması gerekliliğine ilişkin maddedir...

"Kimse yaşına, cinsiyetine ve gücüne uygun olmayan işlerde çalıştırılmaz. Dinlenmek çalışanların hakkıdır."

Kamunun ve özel sektörün belli oranlarda engelli çalıştırma yükümü var..

6098 Sayılı Türk Borçlar Yasası

2. Sorumluluk

MADDE 64- Haklı savunmada bulunan, saldıranın şahsına veya mallarına verdiği zarardan sorumlu tutulamaz.

Kendisini veya başkasını açık ya da yakın bir zarar tehlikesinden korumak için diğerk bir kişinin mallarına zarar verenin, bu zararı giderim yükümlülüğünü hâkim hakkaniyete göre belirler.

Hakkını kendi gücüyle koruma durumunda kalan kişi, durum ve koşullara göre o sırada kolluk gücünün yardımını zamanında sağlayamayacak ise ve hakkının kayba uğramasını ya da kullanılmasının önemli ölçüde zorlaşmasını önleyecek başka bir yol da yoksa, verdiği zarardan sorumlu tutulamaz.

6098 Sayılı Türk Borçlar Yasası

II. Özen sorumluluğu

1. Adam çalıştıranın sorumluluğu

MADDE 66- Adam çalıştıran, çalışanın, kendisine verilen işin yapılması sırasında başkalarına verdiği zararı gidermekle yükümlüdür.

Adam çalıştıran, çalışanını seçerken, işiyle ilgili talimat verirken, gözetim ve denetimde bulunurken, zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse, sorumlu olmaz.

Bir işletmede adam çalıştıran, işletmenin çalışma düzeninin zararın doğmasını önlemeye elverişli olduğunu ispat etmedikçe, o işletmenin faaliyetleri dolayısıyla sebep olunan zararı gidermekle yükümlüdür.

Adam çalıştıran, ödediği tazminat için, zarar veren çalışana, ancak onun bizzat sorumlu olduğu ölçüde rücu hakkına sahiptir.

Anayasa'nın sağlıkla ilgili maddeleri-5

Md. 56* : Her-kes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, evre sağlığını korumak ve evre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların (ortak) devidir.

Devlet, bu görevi kamu ve özel kesimdeki sağlık ve sosyal kurumlardan yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. {Devamı.. →}

Anayasa'nın sağlıkla ilgili maddeleri-6

Md. 56 : .... Devlet herkesin yaşamını beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünden tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını *tek elden* planlayıp, hizmet vermesini düzenler. Sağlık hizmetlerinin yaygın bir biçimde yerine getirilmesi için yasayla **Genel Sağlık Sigortası (GSS) kurulabilir.**

❖ *«Sosyal yönden» iyilik neden yok Anayasa'da?*

1961 ve 1982 Anayasalarında Sağlık

- ◆ **1961 Anayasası** (Md. 49), sağlık hizmetlerini Devlete **temel ödev**, *yurttaşa ise hak* olarak tanımlıyordu.

Özel kesimden söz etmiyordu!

1982'de ise devlete daha çok *düzenleme / denetleme* görevi verilmiştir. Bu yaklaşım, **sosyal devlet** anlayışı açısından açık bir gerile(t)medir; özelleştirme altyapısıdır.

1982 Anayasası Ne Getirdi??

- ◆ **Sağlıkta Dönüşüm maskesi ardında bu hizmetlerin özelleştirmesini, metalaştırılmasını getirdi..**
- ◆ **Haziran 2003'te AKP'nin başlattığı kökü dışarıda SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM, zorunlu Genel Sağlık Sigortasını getirdi, vergi unutturularak**
Prim = ek vergi alınmaya başlandı. SGK harcamalarını primlerle karşılayamadıkça sağlık güvencesini daralttı.
- ◆ **GSS = Sermayenin kârının sigortası oldu.**
- ◆ **Yurttaş müşteri, Devlet sermayenin sopalı tahsildarı oldu, sağlık düzeyi iyileşmedi, kaynaklar israf edildi.**

1982 Anayasamızın 2. maddesinde
Türkiye Cumhuriyeti'nin 6 temel niteliği..

*4. maddeye göre ilk 3 maddenin
değiştirilmesi teklif bile edilemez..*

- **II. Cumhuriyetin nitelikleri** :
- **MADDE 2. Türkiye Cumhuriyeti; toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde;**
  1. ***insan haklarına saygılı***,
  2. **Atatürk milliyetçiliğine bağlı,**
başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan,
  3. **demokratik**, 4. **lâik** ve 5. **s o s y a l** bir
  6. **hukuk** Devletidir.
- **Sağlık hizmetleri de bu niteliklere uymalıdır...**

Anayasa'nın sağlıkıla ilgili maddeleri-7

Md. 58 : Gençliğin Korunması : Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli önlemleri alır.

(Yalnız gençleri değil, tüm halkı içeren Alkol yasağı yasası için Bkz. dipnot.)

Md. 60 : Her-kes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayarak gerekli önlemleri alır ve örgütleri kurar.

“Kalıcı ve evrensel bir barış, ancak sosyal adalet temelinde kurulabilir.” ILO Filadelfiya Bildirgesi -1944

Anayasa'nın sağlıkıla ilgili maddeleri-8

Md. 61 : Yaşlılar, sakatlar (*engelliler*)*, korunma gereksinimli çocuklar Devletçe özellikle korunur.

Devlet gerekli tüm önlemleri alır ve örgütleri kurar veya kurdurur.

Md. 119 : Doğal afet, tehlikeli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalım durumlarında... her kezinde 6 ayı geçmeksizin **OHAL-olağanüstü durum** ilan edilebilir.

Anayasa'nın sağlıkıla ilgili maddeleri-9

Md. 135 : "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları" ve üst kuruluşları, belli bir mesleğin üyelerince yasayla kurulur.

Organları, yargı gözetimi altında, gizli oyla, kendi üyeleri içinden seçilir. Bunların

kamu tüzel kişilikleri vardır.

TTB, TDHB, TMMOB, Barolar, TOBB..

Dikkat :

**Her yurttaş
Anayasayı
tümüyle, özenle
okumalıdır.**

***Prof. Dr. Mümtaz SOYSAL'ın
"100 Soruda Anayasanın Anlamı"
adlı yapıtını ve/veya Prof. Dr. Süheyl
Batum'un «Anayasa ve İnsan (99 Soruda
Çağdaş Anayasa)» yapıtını öneririz..***

ULUSLARARASI - ULUSALÜSTÜ HUKUK

***Günümüz dünyasında ülkeler ,
hemen her alanda ortaklıklar
kurmakta ve bu işbirliğinin
hukukunu da üretmektedirler.***

**Sağlıkla ilgili pek çok
uluslararası örgütlenme
buna örnektir.**

**Ülkemizin de 1945'te kurucu
olduğu *Birleşmiş Milletler*
(*Ana Sözleşmesi*) ana çerçevedir.**

**Uluslararası hukukun iç hukuka
aktarılmasında AY md. 90/son asıdır.
(7 Mayıs 2004 Anayasa değişikliğiyle..)**

«Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. (Ek cümle: 7/5/2004-5170/7 md.) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır.»

ULUSLARARASI/ULUSALÜSTÜ HUKUK

**BM Ana Sözleşmesi,
temel uluslararası
hukuk metnidir.**

**Dünya Sağlık Örgütü
(DSÖ-WHO-OMS)**

**bu bağlamda kurulmuş
uluslararası bir teknik
uzmanlık örgütüdür.**

BM'nin Sağlık Bakanlığı gibidir.

UNICEF, FAO, ILO, UNDP..

**gibi 16 BM kuruluşu,
kendi hukuklarını üretirler..**

unicef

The International Health Regulations (*IHR-1*)

- **The International Health Regulations (IHR)** are a legal instrument which requires WHO Member States to notify diseases of international importance: Currently **Plague**, **Cholera** and **Yellow Fever**. Countries have not uniformly complied with disease notification, often fearing unwarranted reactions that affect travel and trade..
- Global rules to enhance national, regional and global public health security (<http://www.who.int/en/>, 4.4.14)
(www.who.int/mediacentre/factsheets/fs200/en/i4ndex.html, 23.06.08)
- [**Uluslararası Salgın Hastalıklar Ofisi** (OIE), 24'te 28 ülkenin katılımıyla Paris'te kurulmuştur.]

The International Health Regulations (*IHR-2*)

- In addition, the official international reporting mechanism has not evolved with the new communications environment, and does not include many communicable diseases of importance to international public health.

A revision of the **IHR** is therefore being directed towards a stronger role in global communicable disease surveillance and control. **The revised IHR** emphasize the **immediate notification** of all disease outbreaks of urgent international importance. (www.who.int/mediacentre/factsheets/fs200/en/index.html, 23.06.08)

ULUSLARARASI / ULUSALÜSTÜ HUKUK

Ülkemiz, pek çok BM kuruluşunun üyesidir. Üyelik, ilgili kuruluş ana sözleşmesinin TBMM'de benimsenmesi koşulu ile olmaktadır. Örn. DSÖ Anayasasını ülkemiz, 1947'de bir yasa ile kabul etmiştir. Bu kabul, ilgili metnin ulusal parlamentoca onayına bağlıdır. 1982 Anayasası md. 90 bu işlevi düzenlemektedir *(Mayıs 2004 değişikl. bkz. dipnot):*

“.. TBMM tarafından yöntemine uygun olarak kabul edilmiş uluslararası andlaşma ve sözleşmeler yasa gücündedir..”

ULUSLARARASI / ULUSALÜSTÜ HUKUK

Hatta, aynı madde bu metinlere iç yasalardan üstünlük bile sağlamaktadır:

“.. bu uluslararası anlaşma ve sözleşmelerin anayasaya aykırılığı ileri sürülemez.”

Bu yolla dünyamızda giderek bir uluslararası / küresel hukuk oluş(turul)maktadır.

Prof. M. Duverger'e yeniden gönderme ile, *“uluslararası toplum kendi hukukunu salgılıyor..”* değerlendirmesi yapılabilir mi?

Son zamanlarda kullanılan terim ulusalüstü hukuk'tur. Böylece iç hukuk karşısındaki üstünlük vurgulanmaktadır. Ama kimin hukuku?

224 sayılı yasa ve Sağlıkta Dönüşüm

1961'de çıkarılan 224 sayılı *Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkındaki Yasa*'da, sağlığın tanımına «sosyal» yönden iyilik de yer alıyordu.

Ne var ki, 1982 Anayasası'nın sağlıkla ilgili 56. maddesi, sağlığın evrensel tanımında yer alan "*toplumsal-sosyal yönden iyilik*" kavramına yer vermemiştir !?

DB-IMF dayatması "**Sağlıkta Dönüşüm**" ile sağlık hizmetleri özelleştirilerek sosyal devlet tasfiye edilmekte!

ULUSLARARASI/ULUSALÜSTÜ HUKUK

Türkiye BM'nin uzman kuruluşlarından
ILO (International Labour Organisation,
Uluslararası Çalışma Örgütü) üyesidir (1932!).

Bu Örgütün ürettiği *Sözleşme* (Convention) sayısı
189 olup, ülkemiz bunlardan 57'sini onaylamıştır.

158 sayılı ILO Sözleşmesi,

bir uluslararası hukuk metni olarak,
çalışanlara *iş güvencesi* getirmektedir.

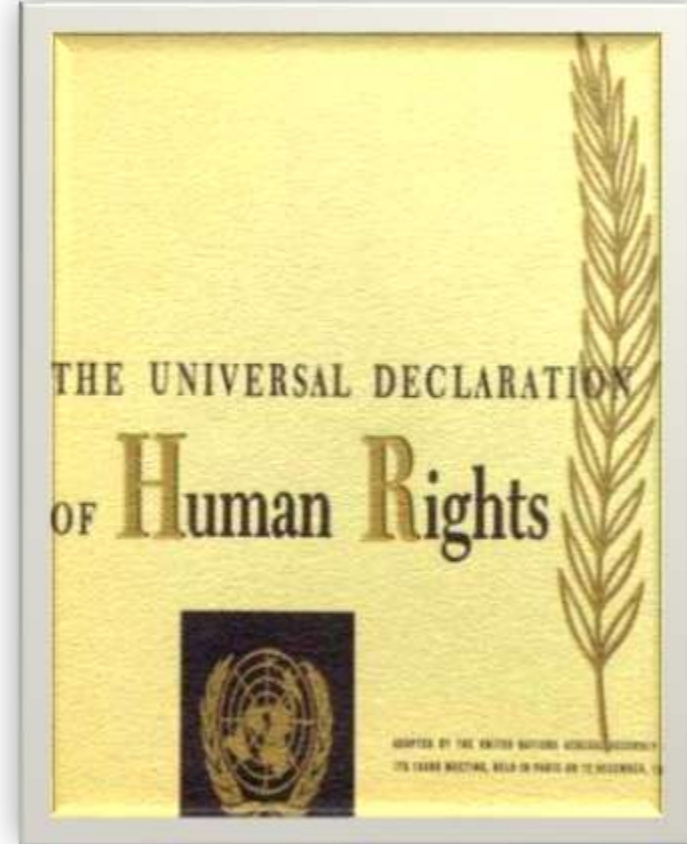
Ancak aradan 6 yılı aşkın zaman geçtikten sonra
gerekli *uyum yasası* zoraki çıkarılmıştır.

ILO C-158, kabul edilemez sınırlamalarla 22.5.2003'te
4857 sayılı **İş Yasası** ile -sözde- ve bir ölçüde
(*kısmen*) yaşama geçirilmiştir !? **Niçin böyledir??**

ILO C-167 ve 176 daha 2016'da onandı.

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ md. 25 (10.12.1948)

**“ HER-KE-SİN,
KENDİSİ ve AİLESİNİN
SAĞLIK ve GÖNENÇ
İÇİNDE BESLENME,
GİYİM, KONUT ve
TIBBİ BAKIM
HAKKI VARDIR. ”**

Temel ILO Sözleşmeleri

- Zorla Çalıştırma Sözleşmesi (1930), C29
  - Örgütlenme Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Sözleşmesi (1948) C87
  - Örgütlenme ve Toplu Sözleşme Hakkı Sözleşmesi (1949) C98
  - Eşit Ücret Sözleşmesi (1951) C100
  - Zorla Çalıştırmanın Yasaklanması Sözleşmesi (1957) C105
  - Zorla Çalıştırmanın Yasaklanması Sözleşmesi (1957) C111
  - Asgari Yaş Sözleşmesi (1973) C138
  - Çocuk İşçiliğinin En kötü Biçimleri Sözleşmesi (1999) C182
- Türkiye, neden 189 Sözleşme'nin yalnızca 57'sini onadı??**

1976'da yürürlüğe giren
**BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar
Uluslararası Sözleşmesi'** nin
Sağlık Standardı' na ilişkin 12. maddesi :

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU İÇTİHADı

E. 2009/13-393; K. 2009/452; T. 21.10.2009

***“Bu Sözleşmeye taraf olan devletler, herkesin olanaklı olan
en yüksek düzeyde fiziksel ve ruhsal sağlık
standartlarına sahip olma hakkını tanır. Sözleşmeye taraf olan
devletlerin bu hakkı tam olarak gerçekleştirmek amacıyla alacakları
önlemler, aşağıdakiler için de alınması gerekli önlemleri içerir:
Hastalık durumunda her türlü sağlık hizmetinin ve
bakımının sağlanması için gerekli koşulların yaratılması..”***

şeklinde belirlenmiştir

*(Akıllıoğlu, Tekin: İnsan Haklarının Korunması Alanında Uluslararası Belgeler,
Bilgi Yayınları, Ankara 1995, sayfa 55).*

Başkasının sağlık karnesiyle çocuğunu tedavi ettiren babaya dolandırıcılık suçundan verilen hapis cezası, Yargıtay tarafından bozuldu - 1

Uluslararası sözleşmeleri iç hukuka üstün kılan **Anayasa'nın 90. maddesine göndemede** bulunulan kararda, **Türkiye iç hukukunun bir parçası olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS)** temel amacının ***insan haklarının korunması*** ve bu haklara yönelik ihlallerin engellenmesi olduğu vurgulandı. Kararda, insan haklarının, **insan onurunu korumayı**, insanın maddi ve manevi gelişmesini sağlamayı amaçlayan haller olduğuna işaret edilerek, AİHS'nin taraf devletlere yaşamı korumak görevi verdiği, bu görevin de ***sağlık konusunda önlem almayı da içerdiği*** kaydedildi.

<http://ahmetsaltik.net/2015/03/20/yargitay-baskasinin-saglik-karnesiyle-tedaviyi-affetti/>

Başkasının sağlık kartesiyle çocuğunu tedavi ettiren babaya dolandırıcılık suçundan verilen hapis cezası, Yargıtay tarafından bozuldu - 2

Bu yükümlülüğün, devletin hastaların yaşamının korunması için uygun önlemler alması konusunda sağlık kuruluşlarının uyması gereken kuralları öngörmesini de gerektirdiği anlatılan kararda; 2008/13 sayılı **Başbakanlık Genelgesi**'nde bir sağlık güvencesi olmayan, ödeme gücü bulunmayanlardan **acil sağlık hizmeti bedeli istenmeyeceği**nin hükme bağlandığı, benzer hükümler içeren başka düzenlemeler de bulunduğu ifade edildi.

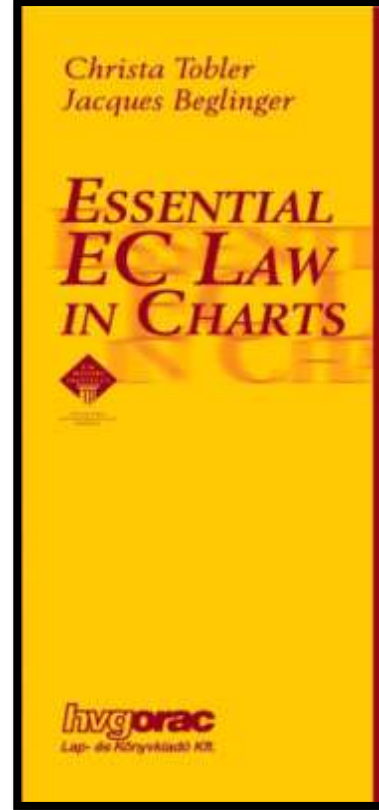
Sanığın, tedavi ettirdiği oğlunun 18 yaşından küçük olması ve suç tarihinde sağlık güvencesinin olmaması nedeniyle ilgili mevzuat gereği sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanacak kişilerden sayıldığı belirtilen kararda, çocukların sağlık harcamalarının tümünden Devletçe karşılanması nedeniyle kamu zararının bulunmayacağına işaret edildi.

<http://ahmetsaltik.net/2015/03/20/yargitay-baskasinin-saglik-karnesiyle-tedaviyi-affetti/>

1989 AT Sosyal Şartı

İşçilerin Temel Hakları (12. md.)

Serbest dolaşım,
Çalışma ve adil ücret isteme hakkı,
Çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi,
Sendika özgürlüğü
ve toplu pazarlık hakkı,
Sosyal koruma,
Mesleksel eğitim..

Avrupa Konseyince 1996'da kabul edilen, Türkiye'nin 6.10.2004'te imzaladığı ve 3.10.2006 günlü, 26308 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **5547 sayılı yasa ile onaylanarak,** Anayasa md. 90 son fıkra uyarınca iç hukukta yasa gücünde olan **Avrupa Sosyal Şartı...**

***Kağıt üstünde görkemli!
Peki, sorun nerede ??***

AB Temel Haklar Şartı

(Nice, 7 Kasım 2000)

[http://ek12 utup.dpt.gov.tr/ab/hukuk/temelhak.pdf](http://ek12.utup.dpt.gov.tr/ab/hukuk/temelhak.pdf)

Md 31 : Adil ve hakça çalışma koşulları

Her işçinin, **sağlığını, güvenliğini** ve saygınlığını gözeterek **çalışma koşullarına** sahip olma hakkı vardır. Her işçi, azami çalışma süresinin sınırlandırılması hakkına ve **günlük** ve **haftalık** dinlenme izni ile yıllık ***ücretli izin hakkı*** sahibidir.

Soru : 657 sayılı yasa md. 4c'de ücretli izin hakkı neden yok? Anayasa Mhk. itirazı neden reddetti ??

➤ ***Anayasa md. 90/son fıkra uyarınca iç yasalardan üstün!***

Anayasa Mahkemesi'nden sendikal hakkın kullanımına destek..

Bireysel Başvuru Kararı

Üyesi olduğu sendikanın tüm Türkiye'de yaptığı göreve gelmeme çağrısına katılarak görevine gelmediği için özürsüz olarak göreve gelmediği gerekçesiyle uyarma cezası verilen öğretmenin başvurusu üzerine, **sendika hakkına yapılan müdahale** nedeniyle Anayasa'nın 51. maddesinin (*Sendika kurma hakkı*) ihlal edildiğine; ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması yönünden yeniden yargılama yapılmak üzere dosyanın ilgili Mahkemeye gönderilmesine karar verilmiştir. (1. Bölüm 30.12.2014 gün ve BN 2013/8464 sayılı)

AB Temel Haklar Şartı

*CHARTER of FUNDAMENTAL RIGHTS of The EUROPEAN UNION
(2000/C 364/01) (Nice, 7 Kasım 2000)*

Madde 34 :

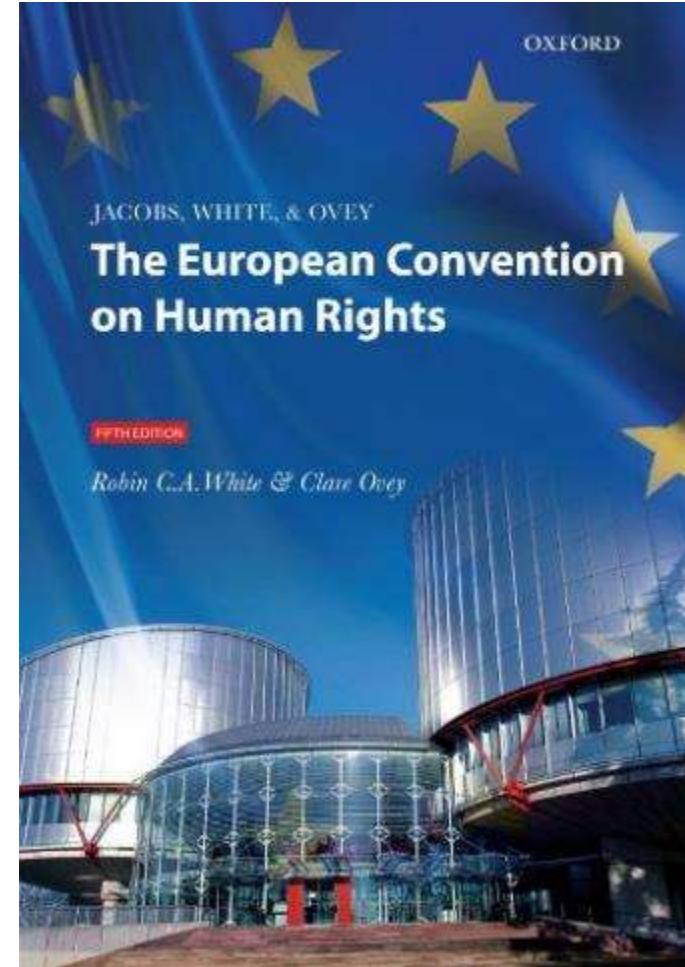
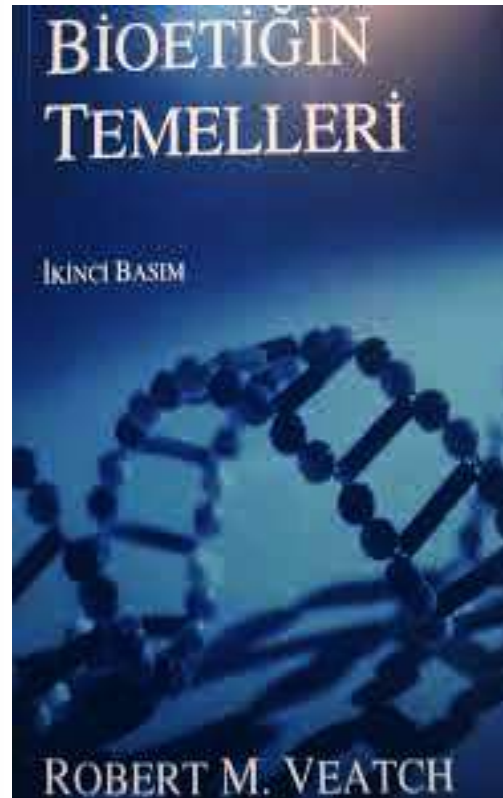
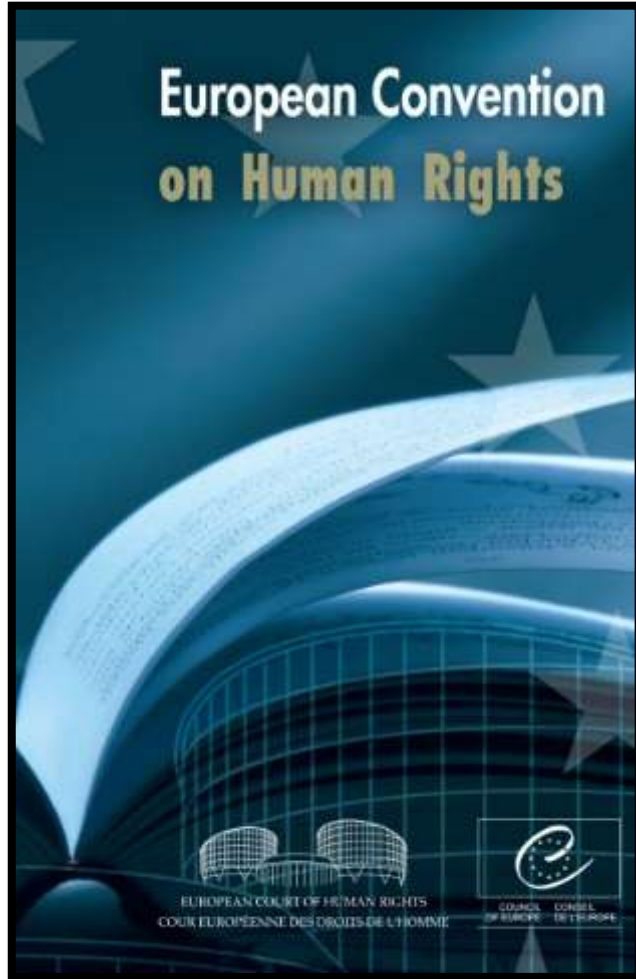
Sosyal güvenlik ve sosyal yardım (1)

Birlik (AB), Topluluk hukuku ile ulusal hukuk ve uygulamalardan kaynaklanan kurallar uyarınca, **işini yitirme** durumunda ve analık, **hastalık**, **iş kazaları**, geçindirilmeye muhtaçlık veya yaşlılık gibi durumlarda koruma sağlayan sosyal güvenlik yardımlarından ve sosyal hizmetlerden yararlanma hakkını tanır ve gözetir.

➤ ***Anayasa md. 90/son fıkra uyarınca iç yasalardan üstün!***

AB Temel Haklar Şartı

*CHARTER of FUNDAMENTAL RIGHTS of The EUROPEAN UNION
(2000/C 364/01) (Nice, 7 Kasım 2000)*

AB Temel Haklar Şartı

*CHARTER of FUNDAMENTAL RIGHTS of The EUROPEAN UNION
(2000/C 364/01) (Nice, 7 Kasım 2000)*

Madde 35 : Sağlık hakkı

Herkes, ulusal hukuk ve uygulamalar uyarınca koruyucu sağlık hizmeti alma ve tıbbi tedaviden yararlanma hakkına sahiptir. Birliğin (AB) tüm politikaları ve eylemlerinin tanım ve uygulamasında, daha üst düzeyde bir insan sağlığının korunması hedeflenir.

➤ *Anayasa md. 90/son fıkra uyarınca iç yasalardan üstün!*
http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi (*Oviedo Sözleşmesi*)

Avrupa Konseyi Biyotıp Sözleşmesi

-Sağlık Hukuku Anayasası-

Md. 3-Sağlık Hizmetlerine Erişimde Adalet

- ☐ Taraflar, sağlık gereksinimleri ve var olan kaynakları dikkate alarak, kendi yasal yetkileri kapsamında, uygun nitelikteki **sağlık hizmetlerinden adil olarak yararlanılmalarını** sağlayacak uygun önlemleri alacaklardır.
(5013 sayılı yasa, 9.12.03 tarih ve 25311 sayılı RG)
(Anayasa md. 90/son fıkra uyarınca iç yasalardan üstün!)

SAĞLIK MEVZUATI KAPSAMINDA YASALAR..

**"Boşunadır yasalar;
herkesi eşit olarak bağlamıyorsa..
Boşunadır yasalar;
toplumda 1 tek kişi bile ceza
almadan onları çiğneyebiliyorsa.."**

Denis DİDEROT / [*Düşünceler*, 1774]

❖ Paris'te Karnavale Müzesi'nde bulunan
ve kapağında

"İnsan derisi ile kaplıdır"

yazan Fransızların ilk anayasası (1791) (*ABD*, 1787)

D. Diderot'nun
Anatomi'ye de
katkıları oldu..

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-336/kanunlar.html> (*54 yasa*)

YASALAR..... (1)

- 1 Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Yasa** (*29.05.1979*)
- 2 4703 Sayılı Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Yasa**
- 3 Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine İlişkin YGK**, (*28.06.1995, yürürlükte değil!*)
- 4. Türk Tabipleri Birliği Yasası** (*31.01.1953; 30.3.06, 5477 sayılı yasa ile değişik, 663 s. YGK ile değişiklik AYM'ince iptal edildi.**)
- 5 Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Yasa** (*31.12.1980*) (***Tam-Gün'ü kaldıran yasa..***)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YASALAR..... (2)

- 6 **Hemşirelik Yasası** (2.3.1954, ve 2007'de güncellendi)
- 7 **Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Yasa** (1953)
- 8 **Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Yasa** (1219; 4.4.1928; 5181 s. Yasa ile değişti, 2004)
- 9 **Sağlık Eğitim Enstitüleri Kuruluş Yasası** (10.04.1965, yürürlükte değil..)
- 10 **Verem Savaşı Hakkında Yasa** (5368; 15.04.1949)
- 11 **Sağlık Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında 181 Sayılı Yasa Gücünde Kararname** (14.12.1983; 663 s. YGK ile 2.11.2011'de yürürlükten kaldırıldı; Yetki Yasası no : 6223)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YASALAR..... (3)

12 **Umumi Hıfzıssıhha Yasası** (1593, 06.05.1930)

(gıda, iş sağlığı gibi.. kimi md. leri yürürlükte değil)

13 **Sıtmanın İmhası Hakkında Yasa**

(7402; 11.01.1960)

14 **Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi**

Hakkında Yasa (224) 12.01.1961..

*Ne yazık ki, **SAGLIKTA DONUSUM** masallarıyla içi boşaltıldı.. Sağlık hizmetinin hak edeni özne olan yurttaş müşteri, yükümlü özne Devlet tüccar oldu!*

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YASALAR ..... (4)

15 **2827 Sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Yasa**

27.5.983 tarihli, 557 sayılı 1965 yarasını kaldırdı, 2008'de değişiklik oldu.

16 **T.C. Merkez Hıfzıssıha Müesseses'inin Teşkiline İlişkin Yasa** (30.12.1940, sayı: 3959, yürürlükte değil..)

17 **Kanserle Savaş Daire Başkanlığı Kuruluş Yasası**

(RG 14.12.1983, 18351; yürürlükte değil..)

18 **Optisyenlik Yasası** (2004, 5193 s.) (Daha önce Gözlükçülük yarası)

19 **Adli Tıp Kurumu Yasası** (20.4.1982) (Kurum Özerk olmalı!)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YASALAR ..... (5)

- **65 YAŞINI DOLDURMUŞ MUHTAÇ, GÜÇSÜZ ve KİMSESİZ TÜRK VATANDAŞLARINA AYLIK BAĞLANMASI HK. YASA**
(RG : 10/7/1976 , sayı : 15642, Yasa no 2022)
- **SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu)** Sağlık Kurulu kararı ile çalışma gücünü en az % 60 oranında yitirip engelli (malul) olanların veya..
- Aylık bağlanmasında İl veya İlçe **Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının** alacakları muhtaçlık kararlarıyla birlikte bu yasanın gerektirdiği durumlarda yetkili hastanelerden alınan «**sağlık kurulu raporları**» esas alınır.
- **Başkasının yardımı olmadan yaşamını sürdüremeyecek düzeyde engelli** olduklarını tam donanımlı hastane «**sağlık kurulu raporu**» ile kanıtlayan, 18 yaşını dolduran ve bakmakla yükümlü kimsesi olmayan özürülüler.

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YASALAR ..... (6)

21 **AİLE HEKİMLİĞİ YASASI** (663 sayılı YGK ile adı değişti 2.11.11)

Yasa no: 5258, RG 9.12.2004, 25665 (**Sağlık Ocakları kapatıldı!**)

22 **SOSYAL SİGORTALAR ve GENEL SAĞLIK SİGORTASI YASASI (Ünlü SS-GSS Yasası!)**

Yasa no : 5510, RG : 16/06/2006, sayı 26200, Yürürlük : 1.10.2008

23 **BİYOĞÜVENLİK YASASI.** Yasa no. 5977; RG no 27533, 26 Mart 2010, (Yürürlük : RG'de yayımından 6 ay sonra oldu..)

24 **VETERİNER HİZMETLERİ, BİTKİ SAĞLIĞI, GIDA ve YEM YASASI** Yasa no : 5996, RG 13/6/2010, sayı :27610

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YASALAR .... (6)

25 Medeni Yasa :

Akıl hastaları, evlenmelerinde tıbbî sakınca bulunmadığı resmî sağlık kurulu raporuyla anlaşılmadıkça evlenemezler. (md. 133)

Ayırt etme (temyiz) gücüne sahip olmayanlar evlenemez (md. 125).

Erkek ve kadından her biri, ...

evlenmeye engel hastalığı olmadığını gösteren sağlık raporunu evlendirme memurluğuna vermek zorundadır. (md. 136)

26 Kalıtsal Hastalıklarla Savaşım Yasası :

Devlet, kalıtsal kan hastalıklarından **talasemi ve orak hücreli anemi** dahil, bütün kalıtsal kan hastalıklarıyla ve özürlülüğe yol açan öbür kalıtsal hastalıklarla koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında mücadele eder. (3960 sayılı yasa, RG 30.12.1993, 21804)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YASALAR .... (7)

- 27 «Ödeme gücü olmayan vatandaşların tedavi giderlerinin Yeşil Kart verilerek devlet tarafından karşılanması hakkında kanun» (3816, RG 03.07.1992, 21273; yürürlükte değil)
- 28 «**Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun**» (4207, RG 26.11.1996, 22829)
- 29 «Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yapıtırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun» (4207, RG 09.03.2013, 28582)

SAĞLIK MEVZUATI

Aralık 2017, www.mevzuat.gov.tr

TÜRK CEZA YASASI'nda

«**KAMUNUN SAĞLIĞINA KARŞI SUÇLAR**» (3. Bl. md. 185-196)

• ZEHİRLİ MADDE KATMA

- **Madde 185 - (1)** İçilecek sulara veya yenilecek veya içilecek veya kullanılacak veya tüketilecek her çeşit besin veya şeylere **zehir katarak** veya başka yollarla bunları bozarak kişilerin yaşamını ve sağlığını tehlikeye düşüren kimseye iki yıldan **onbeş yıla dek hapis cezası** verilir.
- (2) Yukarıdaki fıkrada belirtilen eylemlerin **dikkat ve özen yükümlülüğüne** aykırı olarak işlenmesi durumunda, üç aydan bir yıla dek hapis cezasına hükmolunur.
(Öbür 11 madde için bkz. Dipnotu)

SAĞLIK MEVZUATI

Aralık 2017, www.mevzuat.gov.tr

TÜRK CEZA YASASI'nda

«KAMUNUN SAĞLIĞINA KARŞI SUÇLAR» (3. Bl. md. 185-196)

- Kişilerin yaşamını ve sağlığını tehlikeye sokacak biçimde bozulmuş veya değiştirilmiş **gıda veya ilaçların** ticareti yasaklanmıştır (m. 186).
- **İçilecek sulara** tüketilecek her çeşit şeye zehir katarak insan yaşamını ve sağlığını tehlikeye sokmak (m. 185),
- Kişilerin yaşamını ve sağlığını tehlikeye sokacak biçimde **ilaç** yapma veya satma (m. 187),
- **Uyuşturucu veya uyarıcı madde** imal ve ticareti (m. 188),
- **Zehirli madde** imal ve ticareti (m. 193),
- **Sağlık için tehlikeli madde** sağlanması (m. 193),
- **Bulaşıcı hastalıklara ilişkin önlemlere aykırı davranmak** (m. 195) eylemleri suç kapsamındadır. Evrensel hukuk kuralı; **KANUNSUZ SUÇ ve CEZA OLMAZ!**
- **nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege..**

SAĞLIK MEVZUATI

Aralık 2017, www.mevzuat.gov.tr

AKIL HASTALARINA ÖZGÜ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ (TCK)

- **Madde 57 - (1)** Fiili işlediği sırada akıl hastası olan kişi hakkında, koruma ve tedavi amaçlı olarak güvenlik tedbirine hükmedilir. Hakkında güvenlik tedbirine hükmedilen akıl hastaları, yüksek güvenlikli sağlık kurumlarında koruma ve tedavi altına alınırlar.
- *(2) Hakkında güvenlik tedbirine hükmedilmiş olan akıl hastası, yerleştirildiği kurumun sağlık kurulunca düzenlenen raporda toplum açısından tehlikeliliğinin ortadan kalktığı veya önemli ölçüde azaldığının belirtilmesi üzerine mahkeme veya hâkim kararıyla serbest bırakılabilir.*
- (3) Sağlık kurulu raporunda, akıl hastalığının ve işlenen fiilin niteliğine göre, güvenlik bakımından kişinin tıbbî kontrol ve takibinin gerekip gerekmediği, gerekiyor ise, bunun süre ve aralıkları belirtilir.
- *(4) Tıbbi kontrol ve takip, raporda gösterilen süre ve aralıklarla, Cumhuriyet savcılığınca bu kişilerin teknik donanımı ve yetkili uzmanı olan sağlık kuruluşuna gönderilmeleri ile sağlanır.*

SAĞLIK MEVZUATI

Aralık 2017, www.mevzuat.gov.tr

AKIL HASTALARINA ÖZGÜ GÜVENLİK ÖNLEMLERİ (TCK)

- **Madde 57 - (5)** Tıbbî kontrol ve takipte, kişinin akıl hastalığı itibarıyla toplum açısından tehlikeliliğinin arttığı anlaşıldığında, hazırlanan rapora dayanılarak, yeniden koruma ve tedavi amaçlı olarak güvenlik tedbirine hükmedilir. Bu durumda, bir ve devamı fıkralarda belirlenen işlemler tekrarlanır.
- *(6) İşlediği fiille ilgili olarak hastalığı yüzünden davranışlarını yönlendirme yeteneği azalmış olan kişi hakkında birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre yerleştirildiği yüksek güvenli sağlık kuruluşunda düzenlenen kurul raporu üzerine, mahkûm olduğu hapis cezası, süresi aynı kalmak koşuluyla, kısmen veya tümüyle, mahkeme kararıyla akıl hastalarına özgü güvenlik tedbiri olarak da uygulanabilir.*
- (7) Suç işleyen alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlısı kişilerin, güvenlik tedbiri olarak, alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılarına özgü sağlık kuruluşunda tedavi altına alınmasına karar verilir. Bu kişilerin tedavisi, alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılığından kurtulmalarına kadar devam eder. Bu kişiler, yerleştirildiği kurumun sağlık kurulunca bu yönde düzenlenecek rapor üzerine mahkeme veya yargıç kararıyla serbest bırakılabilir.

SAĞLIK MEVZUATI

Aralık 2017, www.mevzuat.gov.tr

Gözlem Altına Alınma, Muayene, Keşif ve Otopsi (5271- CMK)

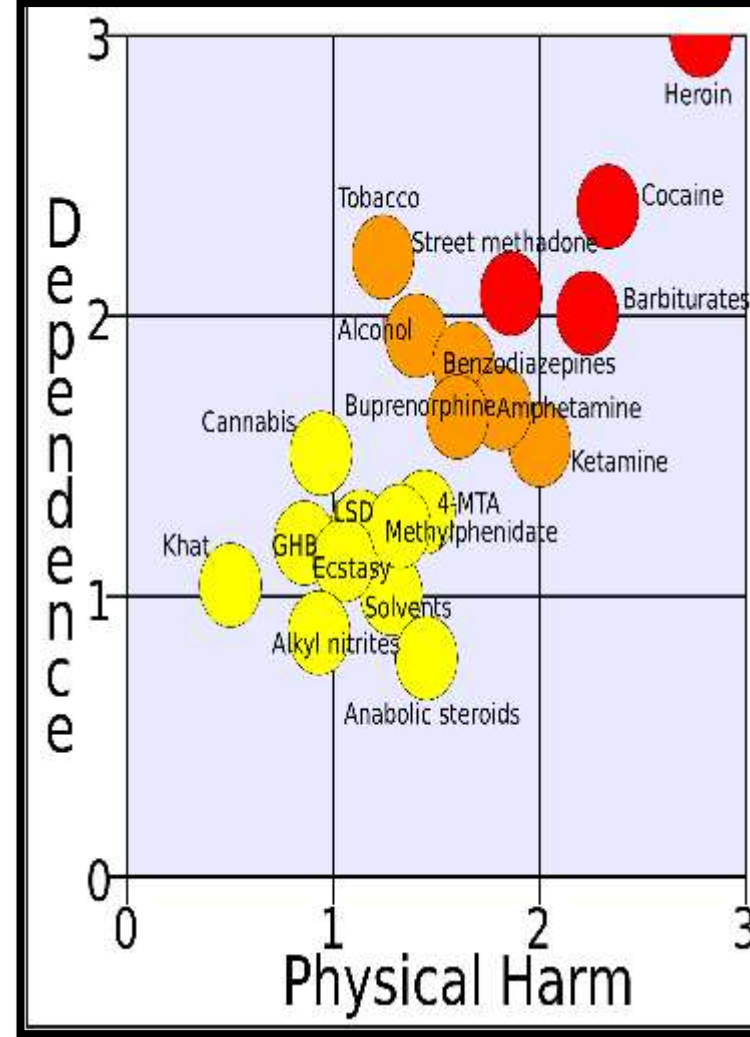
- **Madde 74** : Gözlem altına alma
- **Madde 75** : Şüpheli veya sanığın beden muayenesi ve vücudundan örnek alınması
- **Madde 76** : Diğer kişilerin beden muayenesi ve vücuttan örnek alınması
- **Madde 77** : Kadının muayenesi, istemi halinde ve olanaklar elverdiğinde kadın Dr. ile..
- **Madde 78** : **Moleküler genetik incelemeler**. 78 inci madde uyarınca moleküler genetik incelemeler yapılmasına salt yargıç karar verebilir.
- **Madde 79** : Yargıcın kararı ve inceleme yapılması
- **Madde 80** : Genetik inceleme sonuçlarının gizliliği
- **Madde 81** : Fizik kimliğin belirlenmesi
- **Madde 82** : 75-81. md.de öngörülen işlemlerin yapılması yönetmelikte gösterilir.
- **Madde 86-88** : Ölünün kimliğini belirleme ve adlî muayene, yenidoğan dahil **otopsi**
- **Madde 159** : **Kuşkulu ölümün bildiri (ihbarı)**. Bir ölümün doğal nedenlerden meydana gelmediği kuşkusunu doğuracak bir durumun varlığı veya ölünün kimliğinin belirlenememesi halinde; kolluk görevlisi, köy muhtarı ya da **sağlık** veya cenaze işleriyle görevli kişiler, durumu derhal Cumhuriyet Başsavcılığına bildirmekle yükümlüdür.
1. fıkra kapsamına giren hallerde **ölünün gömülmesi** ancak Cumhuriyet savcısı tarafından verilecek yazılı izne bağlıdır.

SAĞLIK MEVZUATI

Aralık 2017, www.mevzuat.gov.tr

MADDE BAĞIMLILARINA ÖZGÜ ETKİN PİŞMANLIK (TCK)

- Madde 192/4: Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi, hakkında kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı soruşturma başlatılmadan önce resmî makamlara başvurarak ***tedavi ettirilmesini isterse, cezaya hükmolunmaz.***

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YASALAR ..... (6)

30 KHK no 663 : SAĞLIK BAKANLIĞI ve BAĞLI KURULUŞLARININ TEŞKİLAT ve GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

(2.11.2011, RG 28103-mük. 60 asıl, 12 geçici md.; 6/4/2011 tarih ve 6223 s. Yetki Yasası'na dayalı)

Md. 1: Bu KHK'nin amacı; Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının örgüt, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Md. 2 : Bakanlığın görevi; herkesin bedensel, zihinsel ve sosyal bakımdan tam bir iyilik durumunda yaşamını sürdürmesini sağlamak?!

➤ ***Sağlık tümüyle piyasalaştırılırsa bu hedef yakalanabilir mi?***

663 sayılı Sağlık Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hk. KHK'de önemli değişiklikler yapılmıştır

(694 s. OHAL KHK, RG : 25.08.2017, md.187)

02.11.2011'de koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmeti vermek üzere "bağlı kuruluş" olarak kurulmuş olan

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu ve Kamu Hastaneleri Kurumu kaldırılmış;

bu Kurumlar yeniden genel müdürlüğe dönüştürülmüştür. Kurumlarda görevli olup kadroları iptal edilmiş üst düzey yöneticilerin (il/ilçe sağlık müdürleri dahil) görevleri sona erdirilmiştir. Öbür çalışanlar, kadro unvanlarına uygun kadrolara atanmış sayılmaktadır. (Ayrıntılar dipnotta..)

663 sayılı Sağlık Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hk. KHK'de önemli değişiklikler yapılmıştır

(694 s. OHAL KHK, RG : 25.08.2017)

*Taşrada sağlık hizmetleri **il - ilçe sağlık müdürlükleri**nce verilecektir. İldeki sağlık hizmetlerinden il sağlık müdürleri sorumludur. İl - ilçe sağlık müdürlükleri bu amaçla Başkanlık - Başkan Yardımcılığı biçiminde yeniden yapılandırılmıştır. Taşradaki il - ilçe sağlık müdürlüğü, başkan - başkan yardımcılığı, başhekimlik vb. görevler sözleşmeli çalışanlarca yürütülecektir. Bu amaçla 9.831 yeni kadro verilmiştir. İstisnalar dışındaki sözleşmeli personelin sözleşmeleri Sağlık Bakanınca imzalanacaktır. İl içinde personelin ataması sağlık müdürünce yapılacaktır.*

Hastaneler, baştabipler tarafından yönetilecektir.

663 sayılı Sağlık Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hk. KHK'de önemli değişiklikler yapılmıştır

(694 s. OHAL KHK, RG : 25.08.2017)

*İl düzeyindeki hastanelerin niteliklerini belirleyen grup düzeylerinin yükseltilememesi - düşürülmesi durumunda il sağlık müdürü veya ilgili başkanın, bu durumlar hastane ölçeğinde gerçekleşirse **başhekimin görevine son** verilecektir.*

*Sağlık Bakanlığı **yurt dışı sağlık hizmeti sunmak** amacıyla sağlık birimleri kurabilecek ve işletilebilecektir.*

*Öte yandan Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda yapılan bir değişiklikle **aile hekimlerine 72 yaşına dek çalışabilme olanağı** getirilmiştir.*

02.11.11'de yürürlük alan 663 sayılı YGK ile Türk Tabipleri Birliği Yasasında «Kritik» Değişiklik..

- MADDE 58 ..
- **Madde 1-** (Değişik: 07.06.1985 - 3224 sayılı yasa md. 48) :
Türkiye sınırları içinde meslek ve sanatını yürütmeye yetkili olup sanatını serbest olarak yapan veya meslek diplomasından yararlanarak resmi veya özel görev yapan tabiplerin katıldığı **Türk Tabipleri Birliği**; tabipler arasında mesleksel deontolojiyi ve dayanışmayı korumak,
(Değişik : RG : 02.11.2011 – 28103, mükerrer); 663 sayılı KHK md. 58)
~~**tabipliğin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak**~~ ve meslek üyelerinin hak ve yararlarını korumak amacıyla kurulmuş (6023 sayılı TTB kuruluş yasası md.1) «**kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu**» dur.
- **TTB yasasından çıkarılan üstü çizili bölüm; Bakan R. Akdağ!**
- **Bu değişiklik, 14.2.13/30 s. kararla Anayasa Mahk.ce iptal edildi!**

Genel sağlık sigortası nedir?

GSS (Genel Sağlık Sigortası), kişilerin sağlıklarının korunması ve sağlık riskleri ile karşılaşma durumunda oluşan harcamaların (*muayane, tedavi, ilaç, tıbbi malzeme vb.*) **SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu)** tarafından ödenmesini sağlayan, SGK sorumluluğu altında olan sigortayı ifade etmektedir. **Genel sağlık sigortası, zorunluluk esası üzerine kurulmuştur.** Bu nedenle, hiçbir sosyal güvencesi olmayan kişiler SGK'nın GSS kapsamında sağladığı sağlık yardımlarından yararlanmasalar veya yararlanmak istemeseler bile GSS kapsamında sigortalı olmak ve gelir durumuna göre primlerinin Devlet veya kendilerince ödenmesi gerekmektedir. (*5510 s. Yasa md. 3/6; RG: 16/6/2006; 26200*)

Kimler genel sağlık sigortası kapsamı DIŞINDA?

- Askerlik hizmetlerini er ve erbaŐ olarak yapmakta olanlar ile yedek subay okulu oğrencileri,
- Ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde bulunan tutuklu ve hükümlüler,
- Oturma izni almış yabancı ülke vatandaşlarından yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında sigortalı olmayan kişilerden, Türkiye'de bir yıldan kısa süreyle yerleŐik olanlar,
- YurtdıŐı borçlanması yaparak aylık bağlanan kişilerden Türkiye'de ikamet etmeyenler,
- Banka emekli sandıklarına tabi çalışanlar ve gelir-aylık alanlar ile bunların bakmakla yükümlü oldukları kişiler,
- **TBMM üyeleri**, aylık alanlar ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler,
- **Anayasa Mahkemesi üyeleri**, aylık alanlar ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler, genel sağlık sigortalı **sayılmaz**.

(5510 s. Yasa; RG 16/6/2006; 26200)

01.10.08'de yürürlük alan 5510 sayılı
Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası
(GSS) Yasası Neler Getiriyor ?

1. İvedi (acil) durumda hastalar, 18 yaşından küçükler, bakıma muhtaç olanlar ve **meslek hastalıkları, iş kazası ve bulaşıcı hastalıklarda hiçbir koşul aranmadan sağlık hizmeti verilecek**, hastaneden geri çevrilmeyecektir.
2. *İş kazası ve meslek hastalığı*nda; ayakta sağaltımda günlük kazancın 2/3'ü, yatarak sağaltımda yarısı *geçici işgöremezlik ödeneği* olarak alınabilecektir.

01.10.08'de yürürlük alan 5510 sayılı *Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası* **(GSS) Yasası Neler Getiriyor ?**

3. Engelli (malul) aylığı için daha önce SSK yasasında aranan en az % 66 oranında meslekte kazanma veya çalışma gücü yitiği %60 oldu (md. 25).

2022 sayılı yasada da %60 (geç. md.2;

ek:13/2/2011-6111/67 md.). Bu oran **SSK**

Sağlık İşlemleri Tüzüğü / Yönetmeliği'ne

göre hesaplanıyor. (**SGK Maluliyet Kurulu**)

Anayasa'ya Göre Yasalar nasıl çıkarılır ?

Anayasa'nın 87-88. maddeleri gereği yasalar 2 yolla Parlamento'ya sunulmaktadır :
Hükümetten ve parlamenterlerden (*tasarı ve teklif*). Sağlık mevzuatımızı oluşturan yasalar içinde ilk planda incelenmesi gereken, 1930'da **Büyük Atatürk** döneminde çıkan **1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Yasası**'dır.

Umumi Hıfzıssıhha Yasası (1930)

- Md. 113-121 : TB (Tüberküloz) ile ilgili kurallar (resmi yazı ile bildirim yükümlülüğü)
- Md. 128-132 : Genel kadınların sağlığı ile ilgili kurallar..
Bu konuda bir de *Zührevi Hastalıklarla Mücadele...Tüzüğü* vardır.
- Md. 133-138 : Göçe ilişkin düzenlemeler.
- Md. 139-150 : **Ulaşım araçları** ile ilgili düzenlemeler.
Örn. sigara yasağı konabilir.
- Md. 151-169 : **Çocukluk ve gençlik çağı hıfzıssıhhası** (sağlığın korunması) ile ilgili kurallar.
- Md. 170-172 : Süt ve sütanneliğe ilişkin kurallar;
560 sayılı YGK ile kaldırılmıştır (1995).
- Md. 173-180 : **İşçi sağlığı**. (md. 180, 50 işçiye 1 işyeri hekimi kuralı!)
(Bu md.ler 2003 tarihli ve 4857 sayılı *İş Yasası* ile yürürlükten kalktı.)

Umumi Hıfzıssıhha Yasası (1930)

- ◆ Md. 181-199 : **Gıda hijyeni (5996 sayılı yasa ile kalktı!)**
- ◆ Md. 193, açıkça sağlığa zararlı gıda maddelerinin hekimlerce hemen yokedimini (imhasını) düzenliyordu. *(5996 sayılı yasa md. 40-41, toplama-kapatma öngörüyor..)*
Ayrıca 1952'de GMT (**Gıda Maddeleri Tüzüğü**) çıkarılmıştır. Haziran 1995'te AB'ye uyum kapsamında yeni bir gıda denetim ve hijyen yasası çıkarılmıştır. 560 Sayılı YGK ile 181-199. maddelerden 560 sayılı YGK'ye aykırı olanlar uygulanmayacaktır. **5996 sayılı yasa, geçerli son Gıda-Yem-Bitki Sağl.-Veteriner.. yasası.**
- ◆ Md. 200-210 : Maden suları ve kaplıcalar...
- ◆ Md. 211-234 : **Mezarlıklar**, ölü gömülmesi (defni) ve taşınması (nakli) ...

Umumi Hıfzıssıhha Yasası (1930)

- Md. 235-243 : İçme ve kullanma suları
- Md. 244-249 : Kanalizasyon ve atık sular..
- Md. 250-257 : Konut hijyeni kuralları..
- Md. 258-261 : Han, otel, hamam, genel yerler.
- Md. 262-267 : Yeni kurulacak kent ve kasabalar...
- Md. 268-275 : Sağlığa aykırı kurumlar (Sağlık Sakıncalı Kurumlar = Gayri Sıhhi Müesseseler). Ancak bu konuda Büyükşehir Belediyeleri Yasası ve Çevre Yasası'nda da kurallar vardır.
- Md. 276-281 : Tıbbi istatistik ve propaganda, sağlık eğitimi..
- Md. 282-302 : Ceza kuralları (hükümleri)..

Umumi Hıfzıssıhha Yasası (1930)

Yasa'nın öngördüğü İl ve İlçe Hıfzıssıhha (*Sağlığı Koruma*) Meclisleri önemli kurumlardır. İl ve İlçede genel sağlığı ilgilendiren konularda bağlayıcı kararlar alma yetkisi ile donatılmışlardır. İlde vali, ilçede kaymakam başkanlığında toplanırlar. İlde Sağlık Müdürü, ilçede varsa İlçe Sağlık Müdürü, yoksa Sağlık Grup Başkanı veya ilçe hastanesi başhekimisi veya öncelikle *İlçe Halk Sağlığı Müdürü*, bu Kurulun doğal üyesidir.

Umumi Hıfzıssıhha Yasası (1930)

Özellikle **bulaşıcı-salgın hastalık durumlarında** bu Kurulların toplantıya çağrılarak alınacak önlemlerin sektörlerarası işbirliği temelinde geliştirilmesi büyük önem taşır. Öbür sektörlerin sağlık sorunları ile ilişkilendirilmesi ve olanaklarından yararlanılması son derece gereklidir. Çünkü kamu sağlık sektörüne doğrudan ayrılan kaynaklar oldukça dardır.

Koruyucu sağlık hizmetleri için ayrılan kaynaklar ne yazık ki çok çok sınırlıdır. Ayrıca hastalık salgınları yalnızca sağlık sektörünün çabaları ile önlenemez. Milli Eğitim, Belediye.. ile işbirliği sıklıkla zorunludur.

Umumi Hıfzıssıhha Yasası (1930)

Öte yandan, bu Kurulların kararlarıyla okullar, işyerleri, han, hamam, otel benzeri kamuya açık yerler kapatılabilir. **Zorunlu aşı**, dezenfeksiyon, tuvalet, su ve gıda hijyeni kuralları konabilir. Bu kararlar uygun araçlarla -örn. TV, belediye sesbüyütürleri (*hoparlörleri*), posterler ile yöre halkına duyurulunca yaptırım gücü kazanır. Bu kurallara uymayanların, **-3 aya dek hapis dahil** cezalandırılabilirmeleri olanağı doğar. Yasa'nın **72. maddesi**, bulaşıcı - salgın hastalıklarda alınacak önlemleri ayrıca saymaktadır. **Önemli bir maddedir, akılda tutulmalıdır.**

657 Sayılı Devlet Memurları Yasası (1965)

657 sayılı yasanın önemli disiplin maddeleri:

Başvuru (Müracaat), Şikâyet ve Dava Açma : Md. 21,
Disiplin cezaları : Md. 125 vd.

Disiplin cezalarına itiraz : Md. 135-136

Yıllık izin : Md. 102-3 / Mazeret (Özür) izni : Md. 104

Hastalık izni : Md. 105; Hastalık raporları : Md. 107

(Raporları Verecek Hekim ve Sağlık Kurulları Hk. Yönetm.)

Aylıksız izin : Md. 108 / Siciller : Md. 109-111

Devlet Memurlarının Şikâyet ve Müracaatları Hk. Yönetm.

Md 4a : Memur / Md. 4b : Sözleşmeli Personel

Md. 4c : Geçici personel / Md. 4d : Kamu işçileri..

CEZA ve GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA YASA

Hapis cezası ve güvenlik önlemleri temel ilkelerini düzenleyen 13.12.2004 tarih 5275 sayılı bu yasanın md. 16/2'de, saniğın hastalığı nedeniyle izlenecek yol şöyledir:

“... öbür hastalıklarda cezanın infazına resmi sağlık kuruluşlarının mahkûmlara ayrılan bölümlerinde devam olunur. Ancak bu durumda bile **hapis cezasının infazı mahkûmun yaşamı için kesin bir tehlike oluşturuyorsa, cezasının infazı iyileşinceye dek geri bırakılır.**”

(E. Org. E. Saygın vd. bu bağlamda tahliye edildi; Şubat 2013)

CEZA ve GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA YASA

Madde 16/3, “Yukarıdaki fıkralarda belirtilen ‘*geri bırakma*’ kararı, **Adli Tıp Kurumu**’nca düzenlenen ya da Adalet Bakanlığı’nca belirlenen tam donanımlı **hastanelerin sağlık kurullarınca** düzenlenip Adli Tıp Kurumu’nca onaylanan rapor üzerine infazın yapıldığı yerin Cumhuriyet Başsavcılığınca verilir.”

*(Prof. **Fatih Hilmioğlu** hk. Adli Tıp Kurumu raporu 2 yıl güncellenmedi. Sağlığı kritik derecede bozuldu. 18.2.2013’te ÖY Mahkeme yeniden Adli Tıp’a yolladı; Adli Tıp 1,5 ay sonra 3.4.13’te gördü?! Kurumun Genel Kurulu raporunda; «**Saniğin hastalık tablosunun cezaevi koşullarında yaşamsal tehlike oluşturacağına ilişkin tıbbi bulgu saptanmadığı.**» belirtildi!?? Prof. Hilmioğlu vd. Anayasa Mahkemesi’ne bireysel başvuru sonrası salıverildiler.*

Ceza Muhakemeleri Yasası...

(Yasa no 5271, Resmi Gazete 17/12/2004, no 25673)

GÖZLEM ALTINA ALINMA

Madde 74: Fiili işlediği yolunda güçlü kuşkular bulunan “*şüpheli*” (*suspect*) veya sanığın *akıl hastası* olup olmadığını, akıl hastası ise ne zamandan beri hasta olduğunu ve bunun, kişinin davranışları üzerindeki etkilerini saptamak için; **uzman hekimin** önerisi üzerine, C. Savcısının ve savunmanın (müdafinin, avukatın) dinlenmesinden sonra resmî bir sağlık kurumunda gözlem altına alınmasına, **soruşturma** evresinde sulh ceza yargıcı, **kovuşturma** evresinde mahkeme tarafından karar verilebilir. **Gözlem süresi 3 haftayı geçemez**. Bu sürenin yetmeyeceği anlaşılırsa, resmî sağlık kurumunun istemi üzerine, her kezinde 3 haftayı geçmeyen ek süreler verilebilir; ancak **sürelerin toplamı üç ayı geçemez**.

Ceza Muhakemeleri Yasası...

(Yasa no 5271, Resmi Gazete 17/12/2004, no 25673)

Otopsi - 1

MADDE 87. - (1) Otopsi, Cumhuriyet savcısının huzurunda biri adlî tıp, diğeri patoloji uzmanı veya diğeri dallardan birisinin mensubu veya biri pratisyen iki hekim tarafından yapılır. Müdafî veya vekil tarafından getirilen hekim de otopside hazır bulunabilir. Zorunluluk bulunduğunda otopsi işlemi bir hekim tarafından da yapılabilir; bu durum otopsi raporunda açıkça belirtilir.

(2) Otopsi, cesedin durumu olarak verildiği takdirde, mutlaka baş, göğüs ve karnın açılmasını gerektirir.

Ceza Muhakemeleri Yasası...

(Yasa no 5271, Resmi Gazete 17/12/2004, no 25673)

Otopsi-2 MADDE 87. devam..

(3) Ölümünden hemen önceki hastalığında öleni tedavi etmiş tabibe, otopsi yapma görevi verilemez. Ancak, bu tabibin otopsi sırasında hazır bulunması ve hastalığın seyri hakkında bilgi vermesi istenebilir.

(4) Gömülmüş bulunan bir ceset, incelenmesi veya otopsi yapılması için **mezardan çıkarılabilir**. Bu husustaki karar, soruşturma (Savcılık) evresinde Cumhuriyet savcısı, kovuşturma (Yargılama – muhakeme) evresinde mahkeme tarafından verilir. Mezardan çıkarma kararı, araştırmanın amacını tehlikeye düşürmeyecekse ve ulaşılması da zor değilse ölünün bir yakınına derhal bildirilir.

(5) Yukarıdaki fıkralarda sözü edilen işlemler yapılırken, cesedin görüntüleri kayda alınır.

Ceza Muhakemeleri Yasası...

(Yasa no 5271, Resmi Gazete 17/12/2004, no 25673)

Yeni doğanın cesedinin adlî muayenesi veya otopsi

MADDE 88. - (1) Yeni doğanın cesedi üzerinde adlî muayene veya otopside, doğum sırasında veya doğumdan sonra yaşam bulgularının varlığı ve olağan süresinde doğup doğmadığı ve biyolojik olarak yaşamını rahim dışında sürdürebilecek kadar olgunlaşmış olup olmadığı veya yaşama yeteneği bulunup bulunmadığı saptanır.

Zehirlenme şüphesi üzerine yapılacak işlem

MADDE 89. - (1) Zehirlenme şüphesi olan hâllerde organlardan parça alınırken, görünen şekli ile organın tahribatı tanımlanır. Ölüde veya başka yerlerde bulunmuş şüpheli maddeler, görevlendirilen uzman tarafından incelenerek tahlil edilir.

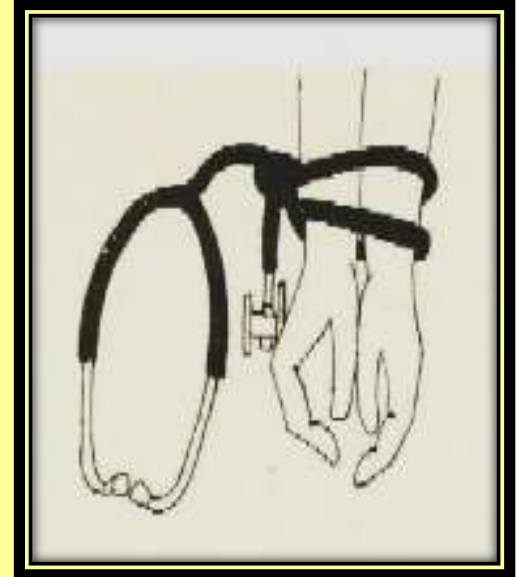
(2) Cumhuriyet savcısı veya mahkeme, bu incelemenin, hekimin katılımıyla veya onun yönetiminde yapılmasına karar verebilir.

Zorunlu Hizmet Yasası..

RG no : 25866, tarih 05.07.2005 / Yasa

Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu, Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanun, Devlet Memurları Kanunu ve Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına (Tabiplik ve Dallarının Uygulanma Biçimi) Dair Kanun ile Sağlık Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Yasa Gücünde Kararname'de Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yasa

(Yasa No. 5371, Kabul Tarihi : 21.6.2005)

Zorunlu Hizmet Yasası..

6. küme ilçe merkezlerine bağlı yerleşim yerlerinde 300,
5. küme ilçe merkezlerine bağlı yerleşim yerleri ile 6. küme ilçe merkezlerinde 350,
4. küme ilçe merkezlerine bağlı yerleşim yerleri ile 5. küme ilçe merkezlerinde 400,
3. küme ilçe merkezlerine bağlı yerleşim yerleri ile 4. küme ilçe merkezlerinde 450,
2. küme ilçe merkezlerine bağlı yerleşim yerleri ile 3. küme ilçe merkezlerinde 500,
1. küme ilçe merkezlerine bağlı yerleşim yerleri ile 2. küme ilçe merkezlerinde 550,
1. küme ilçe merkezlerinde 600 gün **zorunlu hizmet..**

<http://www.hekimpostasi.org.tr/2013/10/10/mecburi-hayatlar/>

AİLE HEKİMLİĞİ YASASI

(Md. 5) Aile hekimliği hizmetleri ücretsizdir; acil durumlar dışında, haftada 40 saatten az olmamak koşuluyla ilgili aile hekiminin istemi ve o yerin sağlık yönetiminde onaylanan çalışma saatleri içinde yerine getirilir. Aile hekimliği uygulamasına geçilen yerlerde acil durumlar ve zorlayıcı (mücbir) nedenler dışında, kişi hangi sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olursa olsun, aile hekiminin sevki olmaksızın sağlık kurum ve kuruluşlarına başvuranlardan **katkı payı** alınır. Alınacak katkı payı tutarı Sağlık, Maliye ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik bakanlıklarınca ortaklaşa belirlenir.

Aile hekimliği uygulamasına geçilen yerlerde, öbür yasaların aile hekimliği hizmetleri kapsamındaki hizmetlerin sunumu ile **sevk ve başvuruya ilişkin hükümleri uygulanmaz.**

Tam Gün Hakkında Yasa - 1

«SAĞLIK BAKANLIĞI VE BAĞLI KURULUŞLARININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN»

(61885 sayılı Yasa; RG no : 28886, 18 Ocak 2014)

Md. 11 : Sözleşmeli öğretim üyeliği..

Profesör ve doçent kadrosunda olanlar, her bir anabilim dalındaki kadrolu profesör ve doçent sayısının %50'sini geçmemek, bir yıla dek kurumsal sözleşme yapılmak ve geliri üniversite döner sermayesi hesabına kaydedilmek koşuluyla ve ilgilinin onayı ile mesai dışında **özel hastaneler veya vakıf üniversitesi hastanelerinde çalıştırılabilir.**

Md. 12/h : «h) Öğretim üyelerinin mesai saatleri dışında üniversitede sundukları sağlık hizmetleri..»

Tam Gün adı ile bilinen ve 21.1.2010'da kabul edilen 5947 sayılı yasa ile 1219 sayılı yasanın 12. md.sinde 650 sayılı YGK ile getirilen sınırlamalar Anayasa Mahkemesi'nce iptal edildi (E. 2010/29, K. 2010/90 sayılı kararı, AYM web sitesi, 18.7.11). Yukarıya aktarılan düzenleme bunun üzerine yapıldı..

Tam Gün Hakkında Yasa-2

6514 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un

bu düzenlemeleri içeren maddelerinin iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemiyle CHP,

Anayasa Mahkemesine başvurmuştu.

İlk incelemeyi yapan Yüksek Mahkeme;

yanan, mesai saatleri dışında serbest meslek yürüten veya

özel kuruluşlarda çalışan öğretim üyelerine, 3 ay içinde

bu işlerini sona erdirmelerini öngören 14 ve 19.

maddelerinin yürürlüğünü durdurdu (9 Nisan 2014).

Anayasa Mahkemesi, belirleyeceği bir tarihte

başvuruyu esastan görüştü ve muayenehane hakkı tanındı.

Zorunlu Malpraktis Sigortası..

“5947 sayılı Üniversite ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” (RG 30.01.10, sayı 27478)

Zorunlu mesleki malî sorumluluk (Malpraktis) sigortası

*.. Kamu ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, diş tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar, **tıbbi kötü uygulama (Malpraktis)** nedeniyle kendilerinden istenebilecek zararlar ile kurumlarınca kendilerine yapılacak rüculara karşı **sigorta yaptırmak zorundadır.***

*Bu sigorta priminin yarısı sağlık çalışanı tarafından ödenir.
(8. md. ile 1219 sayılı yasaya Ek 12. md. olarak, 21/1/2010; bkz. dipnot)*

Biyogüvenlik Yasası...

Yasa no. 5977; RG no : 27533, 26 Mart 2010

(Yürürlük : RG'de yayımından 6 ay sonra..)

Bu Yasanın amacı; bilimsel ve teknolojik gelişmeler çerçevesinde, **modern biyoteknoloji** kullanılarak elde edilen **genetik yapısı değiştirilmiş organizmalar ve ürünlerinden** kaynaklanabilecek riskleri engellemek, insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunması, sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla **biyogüvenlik sisteminin kurulması** ve uygulanması, bu etkinliklerin denetlenmesi, düzenlenmesi ve izlenmesi ile ilgili ilke ve yöntemleri *(usul ve esasları)* belirlemektir.

VETERİNER HİZMETLERİ, BİTKİ SAĞLIĞI, GIDA ve YEM YASASI

Yasa no. 5996; RG no:27610, 13.6.10
(Toplam 50 madde ve ekler..)

Bu Yasanın amacı (Md. 1);

Gıda ve yem güvenilirliğini;

Halk sağlığı,

bitki ve hayvan sağlığı ile hayvan

ıslahı ve refahını, tüketici çıkarları ile

çevrenin korunmasını da

dikkate alarak korumak ve sağlamaktır.

657 sayılı yasada Devlet memurunun iş kazası ve meslek hastalığı

Hastalık izni: Madde 105 – (Değişik: 29/11/1984 - KHK 243/18 md.)

.... Görevlerinden dolayı saldırıya uğrayan memurlar ile görevleri sırasında ve görevlerinden dolayı

bir kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına tutulan memurlar, iyileşinceye dek izinli sayılırlar.

Madde 188 – A) Devlet memurlarının .... ve

görevden doğan kaza ile mesleksel hastalık, ...

durumlarında, gerekli sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bu sigorta yardımları özel yasalarla düzenlenir.

Bu sigortalardan tanınan hak ve sağlanan yardımlar, genel sosyal sigorta rejimleri ile kabul edilen hak ve yardımlardan az olamaz.

İSG Yasasında Meslek hastalığı

İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası, RG sayı 28339; tarih 30.6.12

-**Meslek hastalığı** : Mesleksel risklere sunukluk (maruziyet) sonucu ortaya çıkan hastalığı, (md. 3)

-Çalışanın ölümü veya engellilikle (*maluliyetle*) sonuçlanacak biçimde beden bütünlüğünün bozulmasına neden olan

iş kazası veya meslek hastalığı oluştuğunda, ihmali belirlenen **işyeri hekimi** veya iş güvenliği uzmanının **yetki belgesi askıya alınır**. (md. 8) + İdari para cezası..

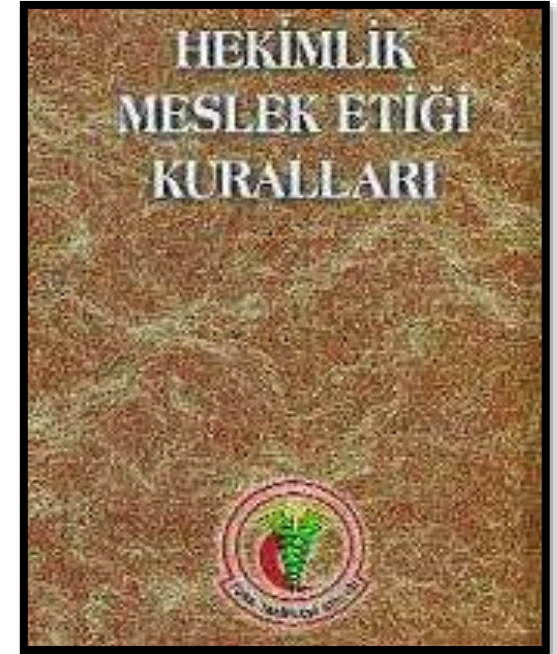
- **İşveren**; bütün iş kazalarının ve ***meslek hastalıklarının*** kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler. (md. 14)

HEKİMİN SIR SAKLAMA YÜKÜMÜ

Hekimlerin **Sır Saklama Yükümlülüğü** ve yargı organları önünde tanıklığı, hekimlik mesleği nedeniyle hastaları hakkında elde ettikleri bilgileri başkaları ile paylaşmamaları, **temel meslek etiği kurallarındandır.** Ancak sır konusu başka insanların **yaşamını tehlikeye sokuyorsa,** hastanın kişilik hakları zedelenmeyerek açıklanabilir.

TTB Meslek Etiği Kuralları;

<http://www.ttb.org.tr/index.php/meslek-etigi.html>

Hekimler yalnızca;
“Hekimlik mesleği ile ilgili tıp kurallarına, hekimlik meslek etiği ilkelerine aykırılık durumunda genel hükümler uyarınca sorumlu tutulabilir.”

HEKİMİN SIR SAKLAMA YÜKÜMÜ

“Tıbbi Deontoloji Tüzüğü”nün 4. maddesi, hekimin meslek ve sanatın yürütümü nedeniyle öğrendiği ***sırları, yasal zorunluk olmadıkça açıklayamayacağını*** kurala bağlamaktadır. Aynı maddede, bilimsel bir etkinlik söz konusu olsa bile, özellikle ***hastanın kimliğinin açıklanamayacağı kesin olarak*** vurgulanmaktadır. Yine Tüzüğün 44. maddesi, hekimlerin bu Tüzük kuralarına aykırı davranışları durumunda haklarında disiplin hükümleri uygulanacağını öngörmektedir (*TTB tarafından*).

TCY m. 258, kamu görevlilerine sır saklama edimi yükler.

CEZA ve GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA YASA

*(Yasa no 5275, kabul tarihi 13/12/2004, yayımlandığı
R. Gazete 29/12/2004, sayı: 25685)*

Md. 78 : (1) Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi **kurumun hekimi** tarafından yapılır. Genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve tedavi sonuçları, sağlık izleme kartına işlenir ve dosyasında saklanır.

(2) Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevlidirler.

(3) Rızası olsa bile hiçbir hükümlü üzerinde tıbbî deney yapılamaz.

CEZA İNFAZ KURUMLARININ YÖNETİMİ ile CEZA ve GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA TÜZÜK

*(Bakanlar Kurulu karar tarihi - sayısı; 20/03/2006;
2006/10218; RG 06/04/2006, sayı 26131)*

SAĞLIK SERVİSİ

Madde 25 - (1) Kurumda koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini cezaevi tabibinin başkanlığında yerine getiren servistir.

Sağlık servisinde **cezaevi tabibi**, dış tabibi, eczacı, veteriner, diyetisyen, sağlık memuru ve hayvan sağlık memuru görev yapar.

CEZA İNFAZ KURUMLARININ YÖNETİMİ ile CEZA ve GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA TÜZÜK

*(Bakanlar Kurulu karar tarihi - sayısı; 20/03/2006; 2006/10218;
RG 06/04/2006, sayı 26131)*

Cezaevi tabibinin görevleri-1

- a) Kurumun sağlık koşullarını düzenleyerek, hükümlülerin ve kurum personelinin muayene ve tedavilerini yapar,
- b) Kurumun sağlık koşullarını bozan hareketlerin önlenmesi amacıyla, tedavi olmayı reddedenleri ve kurumun sağlığını bozacak biçimde davrananları kurumun en üst amirine bildirir,
- .....

CEZA İNFAZ KURUMLARININ YÖNETİMİ ile CEZA ve GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA TÜZÜK

*(Bakanlar Kurulu karar tarihi - sayısı; 20/03/2006; 2006/10218;
RG 06/04/2006, sayı 26131)*

Cezaevi tabibinin görevleri-2

c) Kurumda ortaya çıkan hastalıklar ve bu hastalıkların önlenmesi için alınacak önlemler ile ayrıca iaşenin (yemeğin) kalitesine, miktarına ve dağıtım biçimlerine, hükümlülerle personelin temizliğine, kurumun sıhî tesisat, ısıtma, aydınlatma ve havalandırma tesislerinin sağlık koşullarına elverişli işleyip işlemediğine, beden eğitimi ve spor etkinliklerinin sağlık koşullarına uygun yürütülüp yürütülmediğine ilişkin hususları belirlemek amacıyla, kurumu ayda en az bir kez denetleyerek hazırlayacağı raporu kurumun en üst amirine sunar ve sağlık istatistiklerini düzenler, ...

İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ KANUNU

Yasa no. 6331, Resmî Gazete sayı : 28339, 30 Haziran 2012

Madde 14 :

(3) **İşyeri hekimi** veya sağlık hizmeti sunucuları;
meslek hastalığı ön tanısı koydukları olguları,
SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu) tarafından yetkilendirilen
sağlık hizmeti sunucularına sevk eder. *(3 Meslek Hastalıkları
Hastanesi + Kamu Üniv. Hast. + S. Bak. Eğitim-Arşt. Hast.)*

(4) Sağlık hizmeti sunucuları, kendilerine bildirilen
iş kazalarını; yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları ise
meslek hastalığı «tıbbi» tanısı koydukları olguları
en geç on gün içinde SGK'na bildirir.

NÜFUS PLANLAMASI HAKKINDA YASA

Yasa no. 2827, Resmî Gazete sayı : 18059, 27 Mayıs 1983

Gebeliğin sona erdirilmesi, md. 5

Gebeliğin 10. haftası doluncaya dek

annenin sağlığı açısından tıbbi sakınca yoksa,

istek üzerine rahim tahliye edilir. Gebelik süresi, 10 haftadan çok ise rahim ancak gebelik, annenin yaşamını tehdit ettiği veya edeceği veya doğacak çocuk ile onu izleyecek kuşaklar için ağır engelliliğe neden olacağı durumlarda doğum ve kadın hastalıkları uzmanı ve ilgili daldan bir uzmanın nesnel bulgulara dayanan gerekçeli raporları ile tahliye edilir. Derhal müdahale edilmediğinde yaşamı veya yaşamsal organlardan birisini tehdit eden acil hallerde, durumu saptayan yetkili hekim tarafından gerekli müdahale yapılarak rahim tahliye edilir. ↔ ↔ ↔

NÜFUS PLANLAMASI HAKKINDA YASA

Yasa no. 2827, Resmî Gazete sayı : 18059, 27 Mayıs 1983

Gebeliğin sona erdirilmesi, md. 5

Devam...

Ancak, hekim bu müdahaleyi yapmadan önce veya olanak olmadığında müdahaleden sonra en geç 24 saatte müdahale yapılan kadının kimliği, yapılan müdahale ile müdahaleyi gerektiren gerekçeleri il ve ilçelerde Sağlık Müdürlüklerine bildirmeye zorunludur. Acil müdahale durumunun ne olduğu ve yapılacak bildirim şekil niteliği ile sterilizasyon ve rahim tahliyesini kabul edenlerden istenecek izin belgesinin şekli ve doldurulma kuralları, bunların yapılacağı yerler, bu yerlerde bulunması gereken sağlık ve öbür koşullar ve bu yerlerin denetimi ve gözetimi ile ilgili hususlar çıkarılacak Tüzükte belirtilir.

“Rahim Tahliyesi ve Sterilizasyon Hizmetlerinin Yürütülmesi ve Denetlenmesine İlişkin Tüzük”

*****

Muayenehanelere kürtaj yasağı, anneye düşünme süresi verilmesi, bebeğin kalp atışlarının dinletilmesi ve kürtaja karşı olan hekimin ‘ret’ hakkına sahip olması gibi.. 2008’de yapılan daraltıcı yeni düzenlemelerle kadının kendi bedeni üzerindeki tasarruf hakkı engellenmiştir.

Bu bir siyasal tercihtir ve doğurganlığı artırıcı olup, **AİHS’ne aykırıdır.**

NÜFUS PLANLAMASI HAKKINDA YASA

Yasa no. 2827, Resmî Gazete sayı : 18059, 27 Mayıs 1983

Gebeliğin sona erdirilmesinde izin, md. 6

5. maddede belirtilen müdahale (*Rahim tahliyesi*), gebe kadının iznine, küçüklerde (<18 yaş) küçüğün rızası ile velinin iznine, vesayet altında bulunup da reşit veya mümeyyiz olmayan kişilerde reşit olmayan kişinin ve vasinin rızası ile birlikte Sulh hukuk yargıcının izin vermesine bağlıdır.

Ancak akıl engelliliği nedeni ile bilinç serbestliği olmayan gebe kadın hakkında rahim tahliyesi için kendi rızası aranmaz.

4. maddenin 2. ve 5. maddenin 1. fıkralarında belirtilen ve rızaları aranacak kişiler evli iseler, ***sterilizasyon veya rahim tahliyesi için eşin de rızası gerekir.*** Veli veya Sulh Hukuk Mahkemesinden izin alma zamana gerek gösterdiği ve derhal müdahale edilmediğinde yaşamı veya yaşamsal organlardan birini tehdit eden acil durumlarda izin koşul değildir.

(Nüfus Planlaması Hizmetlerini Yürütme Yönetm. 09.10.1983 ve 2002 değişikliği)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-7272/gida-maddelerinin-ve-umumi-sagligi-igilendiren-esya-ve-.html>

T Ü Z Ü K

Yalnızca aşağıdaki tüzüğe yer veriliyor.. Ama başka da var .. → →

➤ **Gıda Maddelerinin ve Umumi Sağlığı İlgilendiren Eşya ve Levazımın Hususi Vasıflarını Gösteren Tüzük (GMT, 713 md.).**

Bu Tüzük *Umumi Hıfzıssıhha Yasası* `na dayalı (1593 sayılı, 1930 tarihli) ancak bu yasanın gıda ile ilgili 181-99. md.leri kaldırıldı. Gıda denetimi, «**Su dışında**» Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bırakıldı..

Bu tüzükler kaldırılarak yönetmeliklere dönüştürüldü.. Sağlık Bakanlığı Örgütlenmesi ile Görev ve Yetkilerini düzenleyen 181 sayılı YGK (1983) (yasa gücünde kararname, KHK) 2.11.11 tarihli 663 sayılı YGK ile yürürlükten kaldırılınca, o YGK'ye dayalı tüzük-yönetmelikler... yasal dayanaklarını yitirdi.

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, Yürürlükteki Tüzüklerin Bir Bölümü

T Ü Z Ü K L E R

- İспенçiyari ve Tıbbî Müstahzarlar Nizamnamesi
- Özel Hastaneler Tüzüğü
- Tıbbi Zaruret Halinde Gebeliğin Sona Erdirilmesi ve Sterilizasyon Yapılması Hakkında Tüzük
- Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Tüzüğü
- **Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi, TTB, 1953**
- Türk Eczacıları Deontoloji Tüzüğü
- **Uluslararası Sağlık Tüzüğü (Lozan Andl.)**

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, <http://www.saglik.gov.tr/TR,10413/yonetmelikler.html>

YÖNETMELİKLER-1 (~125 adet) / Anayasa md. 124

- 1 **Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği**, (RG 25.01.2013; 28539)
- 2 "Sağlık Tesislerinin, Kiralama Karşılığı Yapıtırılması ile Tesislerdeki Tıbbî Hizmet Alanları Dışındaki Hizmet ve Alanların İşletilmesi Karşılığında Yenilenmesine Dair Yönetmelik" (22.07.2006) ile **kamu özel ortaklığı** modelinin sağlık alanında uygulanmasına başlamış, bu uygulamaları yürütebilmek için **Kamu Özel Ortaklığı Daire Başkanlığı** oluşturulmuştur.
- 3 **Sözleşmeli Sağlık Personeli Atama ve Nakil Yönetmeliği** (2003)
- 4 **İçilebilir Nitelikteki Suların İstihsalı (Üretimi), Ambalajlanması, Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik** (2001)
- 5 **Akupunktur Tedavisi Uygulanan Özel Sağlık Kuruluşları ile Bu Tedavinin Uygulanması Hakkında Yönetmelik** (2002)
- 6 **Vücut Dışında Kullanılan Tıbbi Tanı Ürünleri Yönetmeliği** (Holter vb.)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNETMELİKLER-2

- 7 İyi Laboratuvar Uygulamaları Prensipleri ve Test Laboratuvarlarının Belgelendirilmesine İlişkin Yönetmelik *(25.06.2002)*
- 8 İyi Laboratuvar Uygulamalarının Denetlenmesi ve Çalışmaların Kontrolüne İlişkin Yönetmelik *(25.08.2002)*
- 9 Oyuncaklar Hakkında Yönetmelik *(17.05.2002)*
- 10 *Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği* (1997)
- 11 Nüfus Planlaması Hizmetlerini Yürütme Yönetm. *(09.10.1983)*
- 12 Nüfus Planlaması Hizmetlerini Yürütecek Personelin Eğitimi, Görev, Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetm. *(23.08.2002)*

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNETMELİKLER-3

- 13 **Gıda** Üretim ve Satış yerleri Hk. Yönetm., (10.07.96)
- 14 Özel **Gıda** Kontrol Laboratuvarlarının Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik, (09.04.2000)
- 15 Kalıtsal Kan Hastalıklarından Hemoglobinopati Kontrol Programı ile Tanı ve Tedavi Merkezleri Yönetmeliği, (24.10.2002)
- 16 Beşeri Tıbbî Ürünler Ambalaj ve Etiketleme Yönetmeliği
- 17 Vücuda Yerleştirilebilir Aktif Tıbbi Cihazlar Yönetm., (12.03.2002) (*Pace maker, kontraseptif implantlar*)
- 18 Tıbbi Cihaz Yönetmeliği, (13.03.2002, yenilenme 24.05.2015; 2.11.11 tarihli **663 sayılı YGK** /md. 27 ile Sağlık Bakanlığı «Bağlı» kuruluşu «**Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu**» kuruldu.

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNETMELİKLER-4

- 19 Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara İlişkin Yönetmelik
- 20 "CE" Uygunluk İşaretinin Ürüne İliştirilmesine ve Kullanılmasına İlişkin Yönetmelik
- 21 Üremeye Yardımcı Tedavi (ÜYTE) Merkezleri Yönetmeliği (RG : 31.03.2001, sayı : 24359)
- 22 Kanser Erken Teşhis ve Tarama Merkezleri (**KETEM**) Yönetmeliği, (8'i mobil 127 merkez; 2018'de hedef 280)
- 23 Sağlık Bakanlığı Arşiv Yönetmeliği (17.02.1989)
- 24 Organ ve Doku Nakli Hizmetleri Yönetmeliği (1 Şubat 2012)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNETMELİKLER-5

- 25 Kan Ürünlerinin Ruhsatlandırılmasına İlişkin Yönetmelik (20.05.2002)
- 26 **Toplum Sağlığı Merkezi (TSM) ve Bağlı Birimler Yönetmeliği** (RG 5 Şubat 2015, no : 29258)
- 27 Klinik Araştırmalar Hk. Yönt. (RG: 28617, 13.4.2013)
- 28 İlk Yardım Yönetmeliği (22.05.2002)
- 29 Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği
- 30 Hava Kalitesinin Korunması Yönetmeliği (02.10.1986)
- 31 Gürültü Kontrol Yönetmeliği (11.12.1986)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNETMELİKLER-6

- 32 Gayrisihhi Müesseseler Yönetmeliği (26.09.1995)
- 33 Özel Hastaneler Yönetmeliği (27.03.2002)
- 34 Tıpta ve Dişhekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetm.
(RG: 27292, 18.7.2009) (**TUS ve DUS**)
- 35 Turizm Yatırım, İşletme ve Kuruluşlarının Denetimi
Hakkında Yönetmelik (19.4.1983)
- 36 Çevresel Etki Değerlendirmesi (**ÇED**) Yönetmeliği
(23.06.1997)
- 37 **Gıda** İşınlama Yönetmeliği

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNETMELİKLER-7

38 Sağlık Bakanlığı Hizmetiçi Eğitim Yönetmeliği

39 Sağlık Bakanlığı Atama Nakil Yönetmeliği

(08.06.04; 22.10.09'da, 2015'te... değişiklik gördü..)

40 Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetm.

41 Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hk. Yön. *(RG: 20.10.2016, 29863)*

42 Sağlık Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Yönetm.

43 Genetik Hastalıklar Tanı Merkezleri Yönetmeliği
(10.06.1998)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNETMELİKLER -8

44 Hasta Hakları Yönetmeliği

RG 01.08.1998 no: 23420

45 Güzellik ve Estetik Amaçlı Sağlık Kuruluşları
Hakkında Yönetmelik (12.05.2003)

46 Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık
Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin
Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik (29.10.2011, RG:28099)

47 Halkın Sağlık Eğitimi Yönetmeliği (RG: 06.08.2000)

48 **Tıbbi Atıklar**ın Kontrolü Yönetm. (RG: 22.07.2005)

49 Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hk. Yön.,
(ÇSGB, RG : 15.06.2013 / 28678)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNETMELİKLER-9

49 Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezleri (AÇS-AP)

Yönetm. (*ASM'ler açılınca çoğu kapatıldı !?*)

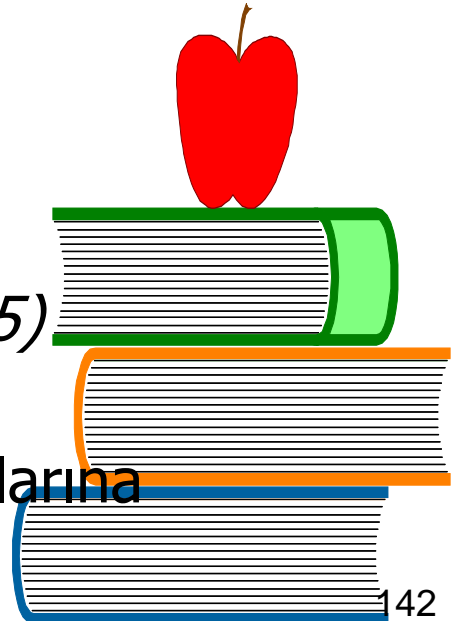
50 Afetlere İlişkin Acil Yardım Teşkilatı ve Planlama Esaslarına Dair Yönetmelik (08.05.1988)

51 Ambulanlar ile Özel Ambulans Servisleri ve Ambulans Hizmetleri Yönetmeliği (08.07.2001)

52 Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliği (11.05.2000)

53 İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hk. Yön. (17.2.2005)

54 Yabancı Sağlık Meslek Mensuplarının Türkiye'de Özel Sağlık Kuruluşlarında Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik (RG.22.2.2012, S.281212)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNETMELİKLER-10

- 55 İnsan Cesedi Üzerinde Bilimsel Çalışmalar Yapılmasına İlişkin Yön.
(RG : 17.06.1982, sayı 17727; 2238 sayılı yasa md. 14/son dayanağıyla))
- 56 Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları
Hakkında Yönetmelik (RG 15.2.2008, no 26788)
- 57 Bulaşıcı Hastalıklar Sürveyans ve Kontrol Esasları Yönetmeliği
- 58 Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Re-
fakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hk. Yön. (RG 29.10.2011 /28099)
- 59 Sağlık Mesleklerinin Uygulanmasından Dolayı Uğranılan Zararların Uzlaşma
Yoluyla Halledilmesine İlişkin Yönetmelik (RG : 14.08.2012, 28384)
- 60 Hemşirelik Yönetmeliği. (RG: 08.03.2010, 27515)
- 61 Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu
Raporları Hakkında Yönetmelik (RG : 30.03.2013, 28603)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNETMELİKLER-11

62 Evde Sağlık Hizmeti Yönetmeliği

- Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşları Tarafından Evde Sağlık Hizmeti Verilmesine Dair Yönetmelik 27 Şubat 2015'te Resmi Gazetede yayımlandı.

Evde Sağlık Hizmeti Yönetmeliği

Bunlara ek ~70 Yönetmelik daha var. *Yönetmeliklerin hangilerininin Resmi Gazetede yayımlanacağı, 3011 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanacak Olan Yönetmelikler Hakkında Kanun ile (RG 1.6.1984/18418) belirlenir.*

Türkiye’de Kamu – Özel Ortaklığı

Sağlık Bakanlığı, 22.07.2006’da yürürlüğe giren

***“Sağlık Tesislerinin, Kiralama Karşılığı
Yaptırılması ile Tesislerdeki Tıbbî Hizmet Alanları
Dışındaki Hizmet ve Alanların İşletilmesi
Karşılığında Yenilenmesine Dair Yönetmelik”***

ile Kamu - Özel Ortaklığı (İng. *Public Private*

Partnership – PPP) modelinin sağlık alanında uygulanmasına başlamış, bu amaçla

Kamu Özel Ortaklığı Daire Başkanlığı

oluşturulmuştur. (Dayanak : RG 09.03.2013, no 28582, yasa no 6428)

(Bu uygulama, ülkemiz sağlık sistemi için yıkım getirebilir!)

RADYASYON GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ

(TAEK yasası gereği; RG : 24.03.2000 / 23999)

Kişisel dozimetre zorunluluğu

Madde 21 - Yıllık dozun, izin verilen düzeyin 3/10'unu aşma olasılığı bulunan **Çalışma Koşulu A durumunda** görev yapan kişilerin, kişisel **Dozimetre** kullanması zorunludur.

Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği'nde (29.9.2004/5598 RG; Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik ile değiştirilmiştir).

Dozimetre yılda 6 kez TAEK'e ölçüme yollanır..

Koruyucu giysi ve donanım

Madde 22 - Yapılan işin niteliğine uygun **koruyucu giysi** ve donanım (teçhizat) kullanılır *(örn. radyasyona karşı).*

Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği

Bu Yönetmeliğin **Sağlık Denetimi (Kontrolü)** üst başlıklı 10. maddesi şöyledir :

“ Kolluk (Polis ve Jandarma) güçleri tarafından gözaltına alınan kişilerin *doktor denetiminden geçirilerek* yakalanma anındaki durumları belirlenir.

Tıbbi muayene, kontrol ve sağaltım, Adli Tıp Kurumu veya resmi sağlık kuruluşlarınca **ücretsiz** yapılır. ”

İNSANİ TÜKETİM AMAÇLI SULAR HAKKINDA YÖNETMELİK

(Resmi Gazete : 17/02/2005, no : 25730)

• İçme Suyu :

Jeolojik koşulları uygun jeolojik birimlerin içinde doğal olarak oluşan, bir çıkış noktasından sürekli akan veya teknik usullerle çıkarılan ve Bakanlıkça uygun görülen dezenfeksiyon, filtrasyon, çöktürme, saflaştırma vb. işlemler uygulanabilen ve parametre değerlerinin eksiltilmesi veya artırılarak Ek-1'deki parametre değerleri elde edilen, etiketleme gerekliliklerini karşılayan ve satış amacı ile ambalajlanarak piyasaya sunulan yeraltı sularıdır.

İNSANİ TÜKETİM AMAÇLI SULAR HAKKINDA YÖNETMELİK

(Resmi Gazete : 17/02/2005, no : 25730)

- İçme-Kullanma Suyu :

Genel olarak içme, yemek yapma, temizlik ve öbür evsel amaçlar ile gıda maddelerinin ve öbür insani tüketim amaçlı ürünlerin hazırlanması, işlenmesi, saklanması ve pazarlanması amacıyla kullanılan; kökenine bakılmaksızın, orijinal haliyle ya da arıtılmış olarak ister kaynağından isterse dağıtım ağından sağlanan ve Ek-1' deki parametre değerlerini sağlayan ve ticari amaçla satışa sunulmayan sulardır.

Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği (RG : 27/12/2011, no : 28155)

- Okul sütü :

Başlıkta adı geçen Yönetmelik md. 4/d uyarınca;

«... uygun olarak elde edilen ve ambalajının şekli Bakanlık, Sağlık Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenen, 14/2/2000 tarihli ve 23964 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **Türk Gıda Kodeksi Çiğ Süt ve Isıl İşlem Görmüş İçme Sütleri Tebliği**’nde (Tebliğ no: 2000/6) tanımlanan 200 ml ambalajlı, yağlı, sade, UHT içme sütüdür.

- OKUL SÜTÜ PROGRAMI UYGULAMA TEBLİĞİ (TEBLİĞ NO: 2015/38) ile haftada 3 gün verilecektir. Bedeli Gıda Tarım Hayvancılık Bakanlığınca karşılanacaktır. [**AS: Üniversitelerde de verilmeli!**]

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-339/yonergeler.html>

YÖNERGELER -1 (~ 100 adet)

- 1 Sağlık Bakanlığı Birinci Basamak Sağlık Kuruluşlarının Açılması, Kapatılması ve Bunlara Ad Verilmesi Hakkında Yönergede değişiklik yapılması ile ilgili Yönerge, (28.08.2003)**
- 2 Güzellik Merkezlerinde Yapılacak Tıbbi Uygulamalar ile İlgili Sertifika Eğitimi ve Eğitim Verecek Merkezlerin Nitelikleri, Tespiti, Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönerge**
- 3 Sağlık Bakanlığı'na Bağlı Döner Sermayeli Kurum ve Kuruluşlarda Görevli Personele Döner Sermayeden Ek Ödeme Yapılmasına İlişkin Yönerge (18.06.2003)**

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNERGELER -2 (~ 100 adet)

- 4 Sürücü Adayı Sağlık Raporu Düzenlenmesi Hk. Yönerge, 20.9.2002**
Sürücü Adayları Ve Sürücülerde Aranacak Sağlık Şartları ile Muayenelerine Dair **Yönetmelik** (RG : 26301, 26.09.2006)
- 5 Yüksek Sağlık Şurası Çalışma Yönergesi (19.12.2000)**
- 6 İl Kanser Kontrol Koordinatörlüğü Yönerg. (18.12.2002)**
- 7 Halk Sağlığı Laboratuvarlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönerge (10.10.2002)**
- 8 Sağlık Bakanlığı Yangın Önleme ve Söndürme Yönerg.**
- 9 Kanser Erken Teşhis ve Tarama Merkezleri (KETEM) Yönetm. (Sağlık Bakanlığı, güncelleme 24.05.2015)**

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNERGELER-3 (~ 100 adet)

- 10 Ulusal Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Sistemi
Yönergesi (30.01.2001)**
- 11 Yataklı Tedavi Kurumları Kalite Yönetimi
Hizmet Yönergesi (30.10.2001)**
- 12 Yataklı Tedavi Kurumları Tıbbî Kayıt ve Arşiv
Hizmetleri Yönergesi (06.11.2001)**
- 13 Sağlık Bakanlığı Özel Hastaneler ve Diyaliz Merkez-
lerinin Ruhsatlandırılmasına Ait Yönerge (02.02.1998)**

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNERGELER -4 (~ 100 adet)

14 Doku Tipleme Laboratuvarları Yönergesi (26.02.2001)

15 Göz Bankası ve Kornea Nakli Mrk. Yönr. (26.02.2001)

16 Kemik İliği Nakli Merkezleri ve Kemik İliği Nakli

Doku Bilgi İşlem Merkezleri Yönergesi (26.02.2001)

17 Karaciğer Nakli Merkezleri Yönergesi (26.02.2001)

18 Kalp, Akciğer, Kalp-Akciğer ve Homogreft Nakli

Merkezleri Yönergesi (26.02.2001)

19 Böbrek Nakli Merkezleri Yönergesi (26.02.2001)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

YÖNERGELER-5 (~ 100 *adet*)

- 20 Sağlık Bakanlığı'na Bağlı Hastanelerde Özel Sağlık Hizmetleri Verilmesine Dair Yönerge
- 21 Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hak. Yönerge
- 22 Kuduz Korunma ve Kontrol Yönergesi (09.05.2001)
- 23 Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri Hakkında Yönerge. (16.2.2011)

Bunlara ek ~ 80 Yönerge daha var...

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-338/genelgeler.html>

GENELGELER (~ 500 adet!)

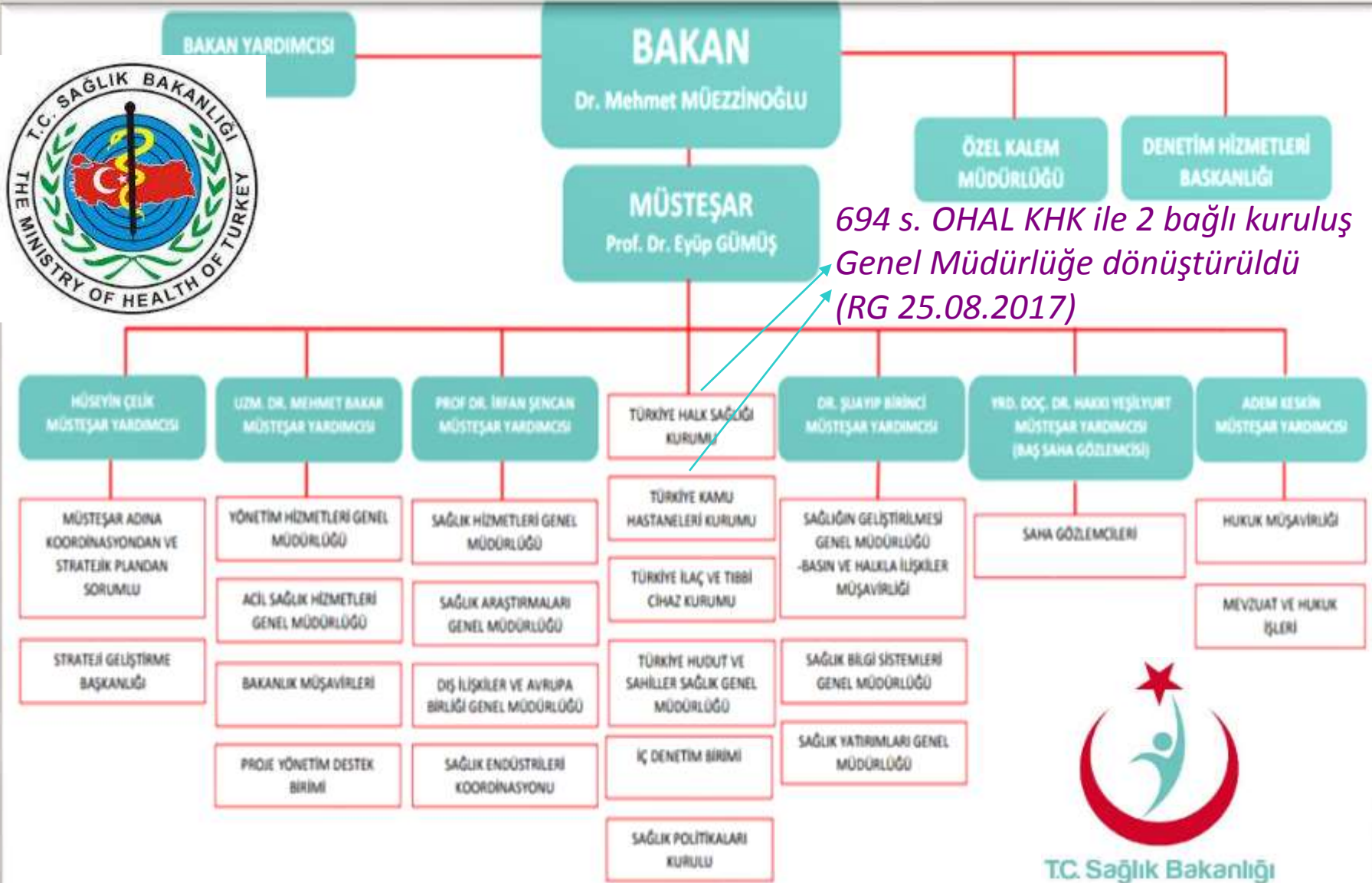
- Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
- Hukuk Müşavirliği
- Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
- Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Strateji Geliştirme Başkanlığı
- Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
- Proje Yönetim Destek Birimi
- Müsteşarlık
- Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü

**663 sayılı
Y GK (KHK) ile
2.11.11'de
getirilen
yeni Bakanlık
örgütlenmesi
birimlerinin
genelgeleri..**

SAĞLIK BAK. MERKEZ ÖRGÜTLENMESİ (663 sayılı YGK, 2.11.11)

SAĞLIK BAK. MERKEZ ÖRGÜTLENMESİ (663 sayılı YGK, 2.11.11)

19.12.2017

159

Sağlık Bakanlığına bağlı Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü (THSSGM) Sağlık Bakanlığına bağlı THSSGM, uluslararası yayılımı olan bulaşıcı ve salgın hastalıkların ülkemize girmesi ve öbür ülkelere yayılmasını önlemek için uluslararası havalimanı, liman, kara hudut kapıları ile bunların gümrüklü alanlarına gerekli her türlü önlemi almakla görevli özel bütçeli bir kurum olarak İstanbul'da etkinlik yürütüyor.

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

TEBLİĞLER (30+ adet)

1. Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Gn. Md.

2. (Temel) Sağlık Hizmetleri Genel Md.

Büyük çoğunluğu, yapısı değişen bu Gn. Md.lükler kaynaklı.

• **2008'de yenilenen İyotlu Tuz Tebliği :**

Sofra tuzuna 25-40 mg/kg potasyum iyodat katılması zorunludur. (Md. 5/2, RG 26765, 23.1.2008)

• *Türk Gıda Kodeksi Çiğ Süt ve Isıl İşlem Görmüş İçme Sütleri Tebliği*nde (TebI.no:2000/6) tanımlanan 200 ml ambalajlı, yağlı, sade, UHT içme sütü.

• *OKUL SÜTÜ PROGRAMI UYGULAMA TEBLİĞİ* (TebIğ no: 2015/3853)

• **SUT : Sağlık Uygulama Tebliği (ÇSGB – Sosyal Güvenlik Kurumu)**

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-338/genelgeler.html>

TEBLİĞLER (~30 adet)

TEBLİĞLER- Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

TEBLİĞLER- Hukuk Müşavirliği

TEBLİĞLER- Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

TEBLİĞLER- İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Örnek : Taşınır Mal Yönetmeliği Genel Tebliği

«Okul Sütü Programı Uygulama Tebliği»

(RG 29459, 28.8.2015: Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı;
önceki Tebliğ no 2014/41 yürürlükten kaldırılmıştır.) *

SAĞLIK UYGULAMA TEBLİĞİ-1

SGK - SUT, www.sgk.gov.tr

- 29.08.2008 tarihli Resmi Gazete'nin yinelenen (mükerrer) -27012- sayısında yayımlandı. 01.10.08'de yürürlük aldı.
Çok Sıklıkla değiştiriliyor. En son ... ??
Değişiklikleri SGK, Genelge ile duyuruyor (Tebliğ md. 10)
- Amacı; **SSK**, **Bağ-Kur** ve **Emekli Sandığı** (ES) kapsamında sağlık işlemlerinde **uygulama birliği** sağlamak.
- Sigortacılık hizmetlerinden kaynaklanan farklılıklar nedeniyle; ***sağlık yardımlarından yararlanma koşulları***, **yararlanma süresi**, sağlanan sağlık yardımları vb. uygulamalar, devredilen kurumların (SSK, Bağ-Kur, ES) sigortacılık mevzuatı doğrultusunda yürütülür.

SAĞLIK UYGULAMA TEBLİĞİ-2

SGK - SUT, www.sgk.gov.tr

- **Tebliğ**, sağlık yardımları SGK tarafından karşılanan, GSS'lı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin (*bağımlılarının*), Kurumca finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri, gündelik, yol ve eşlikçi (refakatçi) giderlerinden yararlanma ilke ve yöntemleri ile bu hizmetlere ilişkin

Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen ödenecek bedelleri kapsar. (9 punto ile 62 sayfa!)

SUT, sıklıkla, RG'de yayımlanan Genelgelerle yenileniyor. 5510 sayı ve 01.10.08'de yürürlük alan

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası uyarınca, **SGK Başkanlığı**'nca çıkarılıyor.

SAĞLIK UYGULAMA TEBLİĞİ-3

SGK - SUT, www.sgk.gov.tr

- Sağlık hizmeti sunucularını tanımlayan ve buralardan alınacak hizmetlere ilişkin geri ödeme koşullarını düzenleyen SGK Tebliği'ne göre (SUT), **acil durum**;
- *“Birden gelişen hastalık, kaza, yaralanma ve benzeri durumlarda olayın meydana gelmesini izleyen ilk 24 saat içinde tıbbi müdahale gerektiren durumlar ile ivedilikle tıbbi müdahale yapılmadığı veya başka bir sağlık kuruluşuna götürme durumunda yaşamın ve/veya sağlık bütünlüğünün yitirme riskinin doğacağı kabul edilen durumlar.”* ve bu durumlarda sağlanan sağlık hizmetlerinin **“acil sağlık hizmeti”** sayılacağı belirtilmektedir.

SAĞLIK UYGULAMA TEBLİĞİ-4

Sosyal Güvenlik Kurumu: SUT www.sgk.gov.tr

- (1) **Sevker**, tanı (teşhis) ve sağaltımın (tedavinin) sağlanabildiği en yakın yere yapılır.
- (2) .. Sağlık kurum veya kuruluşlarındaki yatarak tedavileri Kurumca (SGK) karşılanan kişiler için, hekim veya dış hekimi tarafından düzenlenen **eşlikçi (refakatçi)** kalınması gerektiğinin tıbben gerekli görüldüğünü belirtir belgeye dayanılarak, eşlikçinin yatak ve yemek giderleri 1 kişi ile sınırlı olmak üzere Kurumca karşılanır. **18 yaşını doldurmamış çocuklar (küçükler)** için eşlikçi kalınmasının tıbben gerekli görülmesi koşulu aranmaz.

“EK ÜCRET” ALINMAYACAK SAĞLIK HİZMETLERİ

01.04.2010 tarihli **SUT** (*Sağlık Uygulama Tebliği*) 3.3.3. bölümü

1. Acil sağlık hizm.
2. Yoğun bakım hizmetleri
3. Yanık sağaltımı hizmetleri
4. Kanser sağaltımı
(Radyoterapi, kemoterapi, radyoizotop sağaltımı)
5. Yeni doğana verilen sağlık hizmetleri
6. Organ, doku ve kök hücre aktarımları
7. Doğumsal anomaliler için yapılan cerrahi işlemlere yönelik sağlık hizm.
8. Diyaliz sağaltımı
9. Kardiyovasküler cerrahi işlemleri

Hangi durumlarda hiçbir koşul aranmadan kişilere sağlık hizmeti verilmekte?

- Kişi **18 yaşını doldurmamış** ise (yasal olarak **KÜÇÜK**'ler),
- Kişi tıbben başkasının bakımına gereksinimli (*muhtaç*) ise,
- **Trafik kazası** durumunda,
- **Acil** durumlarda,
- **İş kazası ile meslek hastalığı** durumlarında,
- **Bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalıklar**da, (1593 s. UHY md. 57)
- Kişiyeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile insan sağlığına zararlı **madde bağımlılığı**nı önlemeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri,
- **Analık** durumu nedeniyle sağlanan tetkik ve tedavilerde,
- **Afet ve savaş ile grev ve lokavt** durumunda,

hiçbir koşul aranmadan kişiler sağlık hizmetleri ve öbür haklardan yararlandırılmaktadır. (5510 s. Yasa; RG 16/6/2006; 26200)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan bir Tebliğ..

“İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Tehlike Sınıfları Listesi Tebliği”

kapsamında **tehlike sınıfı**nın belirlenmesi ve çalışan sayısına göre **İş Güvenliği Uzmanı** ve **İşyeri Hekimi**nin yasal olarak çalışma yapması gereken sürelerin hesaplanması..
(25.11.09 tarih ve 27417 sayılı RG)

Sağlık Bakanlığı'ndan Tebliğ..

BULAŞICI HASTALIKLARIN İHBARI ve BİLDİRİM SİSTEMİ HAKKINDA TEBLİĞ

(RG : 6.11.2004, 25635, 51 hastalık; 2011'de güncelleme ile)

- 1. Küme** "A Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar" 31 hst.
- 2. küme**, "B Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar" 4 hst.
- 3. küme**, "C Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar" 24 hst.
- 4. küme**, "D Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar" 14 hst.

Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalık sayısı toplam 73'tür.

Bulaşıcı hastalıklara ilişkin önlemlere aykırı davranmak fiilleri, suç kapsamındadır (TCY m. 195).

“İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmeliğin Uygulanmasına İlişkin **Tebliğ**”

Tebliğle, işyeri sağlık ve güvenlik birimlerinin kuruluş ve işleyişi, ortak sağlık ve güvenlik birimleri ve eğitim kurumlarının yetkilendirilmeleri için başvuru yöntemi ve istenilen belgeler, belgelendirme ve çalışma esaslarına ilişkin alınacak önlem ve uygulamalar açıklığa kavuşturuldu.

15 Ağustos 2009'dan önce **İşyeri Sağlık Birimleri** bulunan işverenler, bu birimlerini “**İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi**” olarak düzenleyecekler. Bu birimlerde; 50 ve daha çok işçi çalıştıran bütün işyerlerinde en az 1 **işyeri hekimi**, sanayiden sayılan işlerin yapıldığı işyerlerinde ise en az 1 **iş güvenliği uzmanı** görevlendirilecektir.

(Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 5.6.10)

SAĞLIK BAKANLIĞI MEVZUAT LİSTESİ

Aralık 2017, www.saglik.gov.tr

PROTOKOLLER

Adalet Bakanlığı ile Ankara Üniversitesi arasında yapılan Protokol gereği, Adli Tıp Kurumu'ndan, **sahipsiz veya sahibince alınmayan cenazelerin**, 15 gün bekletildikten sonra Anatomi Anabilim Dalı'na verilmesi ve burada **1 yıl bekletildikten sonra** eğitim ve araştırmada (*kadavra*) kullanılma olanağının sağlandığı...

*****

Ankara Üniversitesi ile FAO arasında işbirliği Protokolü

KILAVUZLAR..

Endikasyon Dışı İlaç Kullanım Kılavuzu

(2009/36 sayı ve 08.06.2009 tarihli Genelge eki)

Bir ilacın ruhsatlı endikasyonu ve prospektüs dozu dışında kullanımı (*off label use*), ancak Sağlık Bakanlığı'nca verilen onayla olanaklıdır.

Tanım : Ülkemizde onaylanmış endikasyonların dışında ve / veya standart dozların üstünde ilaç kullanımı ile ülkemizde henüz ruhsatlandırılmamış ilaçların kişisel tedavi amacıyla yurt dışından getirtilerek kullanımı hususları, **“endikasyon dışı ilaç kullanımı”** olarak adlandırılmaktadır.

Md. 15 : Bu Kılavuz kapsamına girmeyen yineleyen başvurular ve izinsiz endikasyon dışı ilaç kullanımında Bakanlıkça 5237 sayılı Türk Ceza Yasası'nın 90. maddesi gereğince işlem yapılacaktır.

Sağlık mevzuatımız çok kapsamlı..

**Sağlık mevzuatımız
kapsamında çok sayıda
yasa, yönetmelik ve
alt mevzuat metni var.
Çok özet bir derleme,
bu 2 derste sunulmuştur.
Daha ayrıntılı okumanız
beklenmektedir..
Özellikle Anayasayı,
İHEB'ni ve.. AİHS'ni..**

İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ

BM, 10 Aralık 1948 tarih ve 217 A(III) sayılı kararıyla ilan edilmiştir. 6 Nisan 1949 tarih ve 9119 sayılı Bakanlar Kurulu ile

"İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi"nin Resmi Gazetede yayımlanması, okullarda, eğitim kurumlarında okutulması ve yorumlanması ve İHEB hakkında radyo ve gazetelerde uygun yayın yapılması" kararlaştırılmıştır. Bakanlar Kurulu Kararı 27 Mayıs 1949 tarih ve 7217 sayılı RG'de yayımlanmıştır.

Türkiye bu Sözleşmeyi (AİHS)

**6366 sayılı uygun bulma yasası ile onaylamıştır :
19 Mart 1954 tarih ve 8662 sayılı RG.**

AİHS, 10.3.1954'te 6366 sayılı yasa ile TBMM'ce onaylanmıştır ve Anayasa md. 90 /son fıkra kapsamındadır. (Bkz yansı 16..) **İHAM-AİHM**, Sözleşmede tanınan hakların içeriğini kendisi özerk olarak tanımlar. .. Esasa ilişkin içeriği ve etkilerine göre.. (E. Çiçek, TBB Drg. 235, 72;2007)

Denis Diderot, hukuk felsefesine 243 yıl önceden ışık tutuyor :

“ Gerçek yasacı halktan başkası olamaz. Tepeden inme yasalara halkın saygı duyduğu binde bir görülür. Ama yasaları kendi yaptı mı; kendi işi bilip yürütecek, koruyacaktır onları. Bunlar da bir kişinin sorumsuz istekleri değil; birçok insanın kendi mutlulukları, güvenlikleri üstüne birbirine danışarak vardıkları istekler olacaktır. ”

Denis DİDEROT / [*Düşünceler*, 1774]

Ahlaksızlık ile dinsizliği karıştırmamak gerekir. Din olmadan ahlaklılık olabilir ve ahlaksızlıkla din bir arada bulunabilir ve çoğunlukla da böyledir.. **Denis DİDEROT**

EKONOMİK ZORLUK ve İNSAN SAĞLIĞI

**“Hiçbir ekonomik zorunluk,
insan sağlığına zarar
verecek bir işlemin
nedeni olamaz..”**

***(İHEB) İNSAN HAKLARI
EVRENSEL BİLDİRGESİ - 1948***

İHEB md. 25 : Evrensel Sağlık hakkı..

1. Herkesin, kendisi ve ailesinin **sağlık** ve gönenci (refahı) için

beslenme, giyim, konut ve **tıbbi bakım** hakkı vardır.

Herkes; işsizlik, **hastalık, engellilik**, dulluk, yaşlılık ve kendi denetiminin dışındaki koşullardan doğan geçim sıkıntısı durumunda güvenlik hakkına sahiptir.

2. Analar ve çocukların özel bakım ve yardım hakları vardır.

Tüm çocuklar, evlilik içi ya da dışı doğmuş olmalarına bakılmaksızın, aynı toplumsal korumadan yararlan(acakt)ır.

**(İHEB-UDHR) İNSAN HAKLARI
EVRENSEL BİLDİRGESİ - 10 Aralık 1948**

BM'nin 6 temel İnsan Hakları sözleşmesi

1948'de kabul edilen **İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi**, "**insan haklarının anayasası**" olarak tanımlanır. İnsanın doğuştan sahip olduğu kişisel hak ve özgürlükleri tanımlar. Her insanın yasa önünde eşit olduğunu, işkenceye, kötü muameleye ve onur kırıcı cezalara tabi tutulamayacağını ilan eder.

İnsan haklarının korunması ve geliştirilmesi yolunda uluslararası toplum tarafından sürdürülen çabalara yol gösterici işlevini bugün de vardır. 1948'de kabul edildiği tarih **10 Aralık her yıl Dünya İnsan Hakları Günü** olarak kutlanır.

BM'nin 6 temel insan hakları sözleşmesi vardır:

- 1. Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi***
- 2. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi***
- 3. İşkenceye Karşı Sözleşme***
- 4. Irk Ayrımcılığının Önlenmesi Sözleşmesi***
- 5. Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)***
- 6. Çocuk Hakları Sözleşmesi***

Türkiye, BM kapsamında oluşturulan temel insan hakkı sözleşmelerini tümüne taraftır.

Non Bis İn İdem

(Aynı Fiilden Dolayı İki Kez
Yargılama Olmaz)

TiHK

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI KURUMU

03.01.2015

www.ahmetsaltik.net

178

Falih Rifkî ATAY...

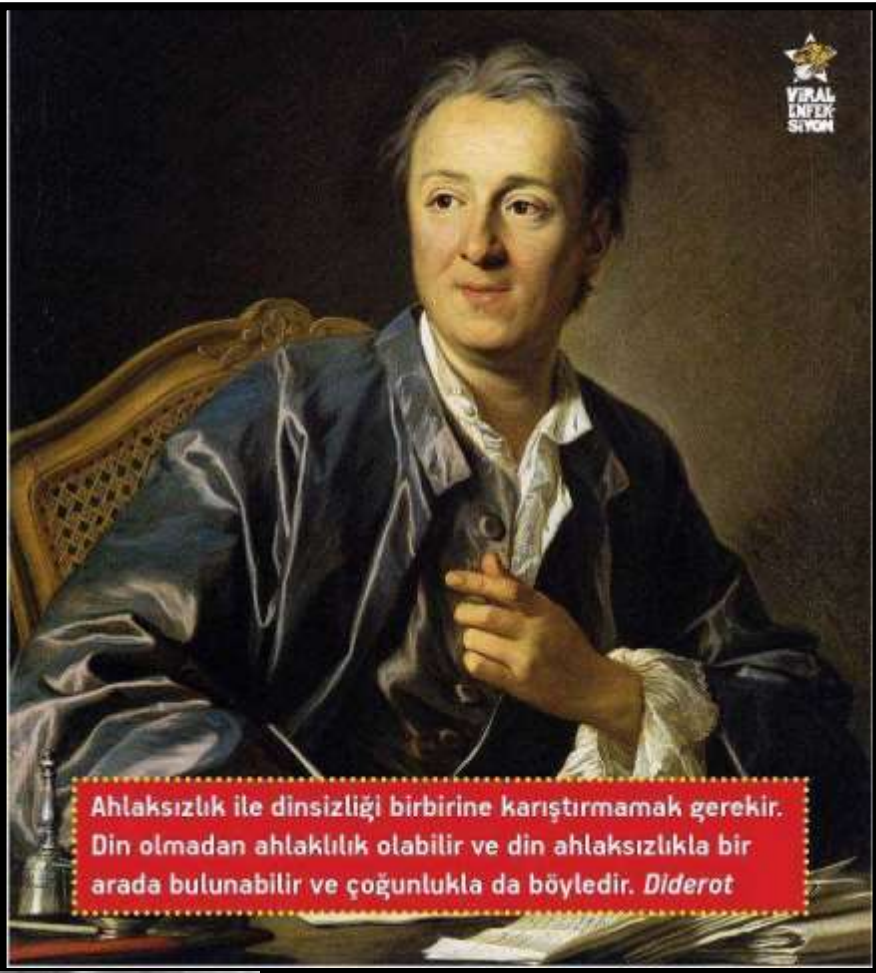
**“Hukuk ile uygarlık ve
kültürleri arasında
uyum kuramayan toplumlar
mutsuzdur.”**

Çünkü hukuk kuralları;

*Toplum içinde yaşayan insanlar ve insan-devlet
arasındaki ilişkileri düzenleyen, uyulması
Devlet yaptırımıyla zorunlu kılınmış kurallardır.*

◆ “ Bir anayasanın ilk sözü, devletin başındakileri bağlamalıdır. Biz baştakiler bu yasaları değiştirir ya da çiğnersek **halkın düşmanı** olmuşuz demektir ve halk, bize düşman olmakta haklıdır.”

Denis DİDEROT [*Düşünceler*, 1774]
Aydınlanma döneminin ünlü klasiği “*Ansiklopedi*” nin yazarı..

“Boşunadır yasalar; herkesi eşit olarak bağlamıyorsa.. Boşunadır yasalar; toplumda 1 tek kişi bile ceza almadan onları çiğneyebiliyorsa..”

Denis DİDEROT / [*Düşünceler*, 1774]

Paris’te Karnavale Müzesi’nde bulunan ve kapağında “İnsan derisi ile kaplıdır” yazan Fransızların ilk anayasası (1791) (ABD, 1787)

“ Gerçek yasacı halktan başkası olamaz. Tepeden inme yasalara halkın saygı duyduğu binde bir görülür. Ama yasaları kendi yaptı mı; kendi işi bilip yürütecek, koruyacaktır onları. Bunlar da bir kişinin sorumsuz istekleri değil; birçok insanın kendi mutlulukları, güvenlikleri üstüne birbirine d a n ı ş a r a k vardıkları istekler olacaktır. ” **Denis DİDEROT** / [*Düşünceler*, 1774]

ATATÜRK : Sağlık, Devletin « EN BİRİNCİ » görevi..

*«Ulusun tüm bireylerinin
sağlıklı olmaları için
sağlık koşullarını
gerçekleştirmek,
devlet durumunda bulunan
siyasal kuruluşların
EN BİRİNCİ görevidir.»*

Mustafa Kemal ATATÜRK

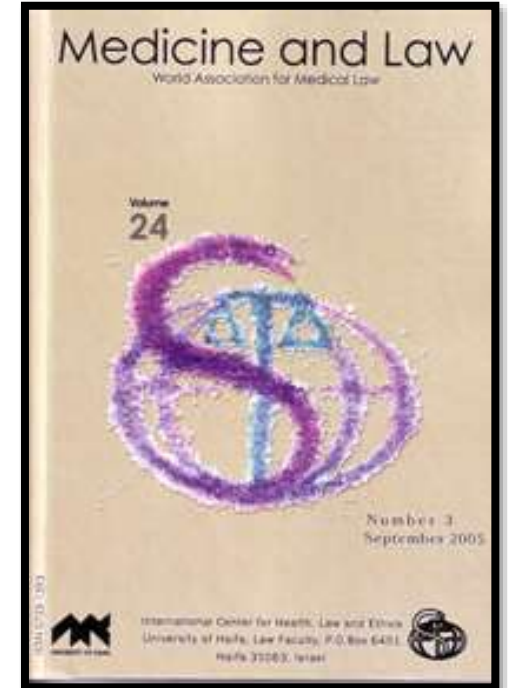

[Saltık, A. Türkiye'de Erken Cumhuriyet Dönemi Sağlık Hizmetleri](http://ahmetsaltik.net/?s=T%C3%BCrkiye%E2%80%99de+Erken+Cumhuriyet+D%C3%B6nemi+Sa%C4%9Flık+Hizmetleri) (pdf, 20 syf., 2014)
<http://ahmetsaltik.net/?s=T%C3%BCrkiye%E2%80%99de+Erken+Cumhuriyet+D%C3%B6nemi+Sa%C4%9Flık+Hizmetleri>

Sonuç ve özet.. (1)

Anayasa'nın 56. maddesi, her-ke-sin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını tanımakta ve çevreyi koruyup-geliştirme ödevini devlete ve yurttaşa «ortak» yüküm kılmakta.

Demokratik hukuk devletinde, özgür-eğitilmiş halkın söz ve karar hakkına saygı duyulur. Türkiye, insanına örgün ve yaygın olarak, **«yurttaşlık hak ve ödevleri odaklı» temel hukuk eğitimi** vermelidir.

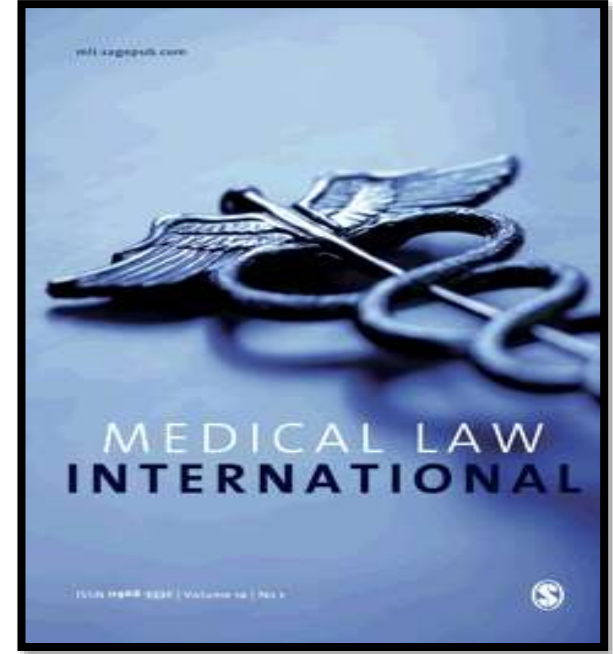
Sonuç ve özet.. (2)

Meslek eğitiminde de yeterli hukuk ve mevzuat öğretimi kaçınılmazdır.

e-devlet olanakları bu amaçlarla daha yoğun ve özenli kullanılmalıdır.

Hedef; «emeğe saygılı
hukukun üstünlüğü» dür.

Halkın «**demokratik hukuk**»unun üstünlüğüne dayalı hukuk devleti ve toplumu yaratmanın temeli, insanların bu üstün değerlere aşık ve «**erdemli**» yetiştirilmesine bağlıdır.

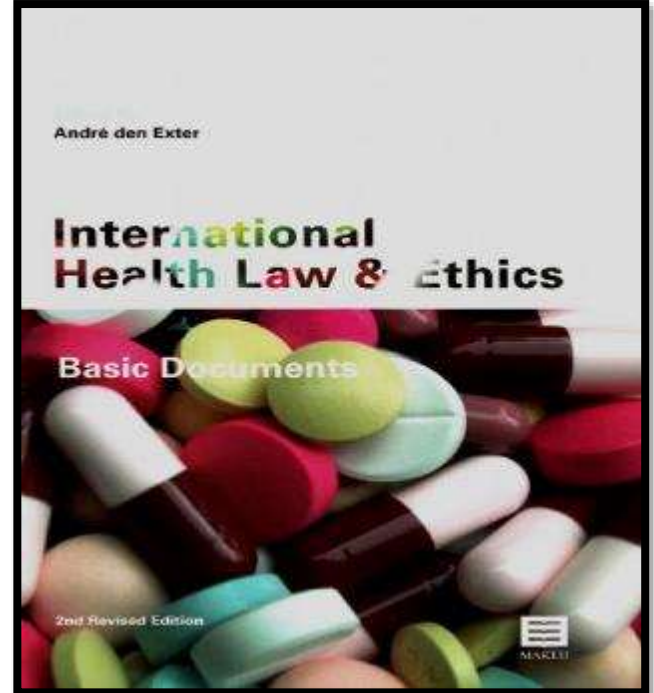

International Health
& Human Rights

Sonuç ve özet.. (3)

10 Aralık 1948 tarihli,
Türkiye'nin de taraf olduğu **İHEB**;
İnsan Hakları
Evrensel Bildirgesi,
KüreselleşTİRmecilerin =
Yeni emperyalistlerin
engellemesi aşılarak, 3. Binyıl için
yeniden üretilmeli ve Küre genelinde
etkin olarak yaşama geçirilmelidir.
Adaletin; Ülkenin (*mülkün*) temeli
olduğu unutulmamalı, **Atatürk**'ün
«**yurtta ve dünyada barış**» savsözü
(sloganı); özünde, ayrıştırıcı - bölücü
değil; «**birleştirici insan hakları**»na
dayanmalıdır.

Eğitim y6nlendiriciniz;

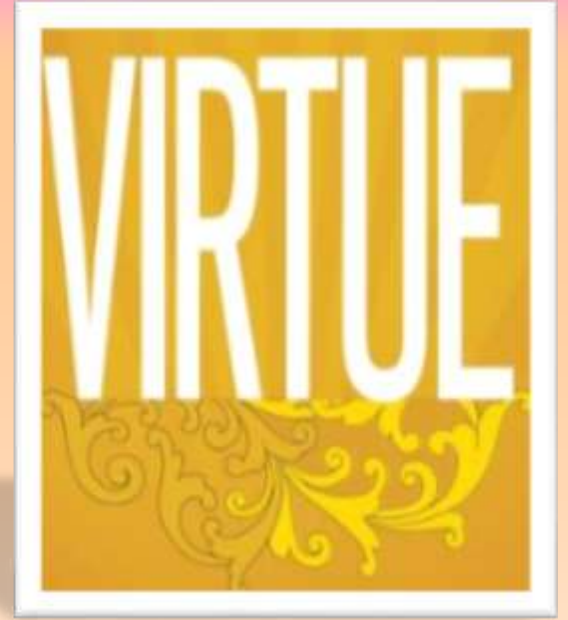
- Katılım, katkı ve sabrınız için i7tenlikle teŖekk6r eder.
- Sizleri sevgi ve saygı ile selamlar..

Dosyayı web sitemizden indirebilirsiniz..

Dr. Ahmet SALTİK

www.ahmetsaltik.net

profsaltik@gmail.com

Eğitim sistemi mutlaka
ERDEMLİ İNSANLAR
(6ncelikle **ADİL**; *Adalet en temel erdem!*) yetiŖtirmeli..
Nasıl? Herkes 7ok kafa yormalı..

Hukuk gemisi, ancak
«Erdem denizinde» y6zebilir..

Tam Gün Hakkında Yasa Gücünde Kararname

«Adalet Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve KHK'lerde Değişiklik Yapılması Hakkında KHK»

(650 sayılı YGK; RG no : 28037, 26 Ağustos 2011)

...Yükseköğretim kurumlarından başka yerlerde çalışan öğretim üyelerine 58. md. ile 27/6/1989 tarih ve 375 sayılı KHK'nin ek 3. md. uyarınca ek ödeme yapılmaz; bunlar rektör, dekan, enstitü, yüksekokul ve konservatuvar müdürü, bölüm başkanı, anabilim ve bilim dalı başkanı, başhekim ve bunların yardımcısı olamaz.”

b) Geçici 58. md.'den sonra gelmek üzere şu geçici madde eklenmiştir :
“**GEÇİCİ MADDE 59 – Yükseköğretim kurumları dışında mesleki faaliyette bulunmak ve meslek veya sanatlarını serbest olarak yürütmek isteyen öğretim üyelerine, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak 2 yıla dek ücretsiz izin verilebilir.**” (Md. 41; GATA dahil..)

650 sayılı KHK'nin 36, 38-41. maddelerindeki hekimlere dönük yasaklar, Anayasa Mahkemesince iptal edildi.

(E. 2010/29, K. 2010/90 sayılı kararı, AYM web sitesi, 18.7.11).

6745 sayılı Torba Yasa ile düzenlemeler-1

(RG 7/9/2016; 29824)

YATIRIMLARIN PROJE BAZINDA DESTEKLENMESİ İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Defin ruhsatını (gömme iznini), mevtanın (ölünün) muayenesinden sonra belediye hekimlerinin yanı sıra Toplum Sağlığı Merkezi hekimleri ve aile hekimleri de verebilecek. Bu ruhsatın (iznin) yerleşim yerine göre hangi hekimlerce verileceğini **Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (Gn. Müdürlük oldu)** belirleyecek.

Düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yurt dışında hekimlik veya tıpta uzmanlık eğitimini tamamlayan tıp doktorları, 6 ay içinde Türkiye'ye dönmek ve en az 3 yıl Türkiye'de fiilen çalışmak koşuluyla **zorunlu hizmetten bağışık** olacak.

6745 sayılı Torba Yasa ile düzenlemeler-2

(RG 7/9/2016; 29824)

YATIRIMLARIN PROJE BAZINDA DESTEKLENMESİ İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Yurt dışında görev yapan doçent ve profesör unvanına sahip tıp doktoru akademisyenler, Türkiye'de en az 3 yıl fiilen akademik kadroda çalışmak kaydıyla **zorunlu hizmetten bağışık** tutulacak.

Aile hekimlerinin asgari 8 saat nöbet tutma yükümü kaldırılacak.

Aile hekimlerine ve aile sağlığı elemanlarına, belirtilen yerlerde haftalık çalışma süresi ve mesai saatleri dışında nöbet verilecek.

Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'da yapılması öngörülen değişiklikle;..... suç sayılan eylemleri; kin, garez, hatır, baskı veya telkinle kanaati oluşturduğu, değiştirdiği, yargı ya da disiplin kurulu kararıyla tespit edilirse, **idare ödediği tazminatı görevliye rücu edebilecek.**

6745 sayılı Torba Yasa ile düzenlemeler-3

(RG 7/9/2016; 29824)

YATIRIMLARIN PROJE BAZINDA DESTEKLENMESİ İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirme yükümlülüğünün süresi 1 Temmuz 2016'dan 1 Temmuz 2017'ye uzatılıyor.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde (TSK) ve emniyet örgütünde görevlerini yaparken atış, tatbikat veya diğer silahlı yaralanmalar nedeniyle malul olan vazife ve harp malullerinin de sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü orteç, protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçler, herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin, Sosyal Güvenlik Kurumunca (**SGK**) karşılanacak.

663 sayılı Sağlık Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hk. KHK'de önemli değişiklikler yapılmıştır

(694 s. OHAL KHK, RG : 25.08.2017)

02.11.2011'de koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmeti vermek üzere "bağlı kuruluş" olarak kurulmuş olan

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu ve Kamu Hastaneleri Kurumu kaldırılmış;

bu Kurumlar yeniden genel müdürlüğe dönüştürülmüştür. Kurumlarda görevli olup kadroları iptal edilmiş, üst düzey yöneticilerin (il/ilçe sağlık müdürleri dahil) görevleri sona erdirilmiştir. Öbür çalışanlar, kadro unvanlarına uygun kadrolara atanmış sayılmaktadır.

663 sayılı Sağlık Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hk. KHK'de önemli değişiklikler yapılmıştır

(694 s. OHAL KHK, RG : 25.08.2017)

*Taşrada sağlık hizmetleri **il - ilçe sağlık müdürlükleri**nce verilecektir. İldeki sağlık hizmetlerinden il sağlık müdürleri sorumludur. İl - ilçe sağlık müdürlükleri bu amaçla Başkanlık - Başkan Yardımcılığı biçiminde yeniden yapılandırılmıştır. Taşradaki il - ilçe sağlık müdürlüğü, başkan - başkan yardımcılığı, başhekimlik vb. görevler **sözleşmeli** çalışanlarca yürütülecektir. Bu amaçla 9.831 yeni kadro verilmiştir. İstisnalar dışındaki sözleşmeli personelin sözleşmeleri Sağlık Bakanınca imzalanacaktır. İl içinde personelin ataması Sağlık Müdürünce yapılacaktır.*

Hastaneler, baştabipler tarafından yönetilecektir.

663 sayılı Sağlık Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hk. KHK'de önemli değişiklikler yapılmıştır

(694 s. OHAL KHK, RG : 25.08.2017)

*İl düzeyindeki hastanelerin niteliklerini belirleyen grup düzeylerinin yükseltilememesi - düşürülmesi durumunda il sağlık müdürü veya ilgili başkanın, bu durumlar hastane ölçeğinde gerçekleşirse **başhekimin görevine son** verilecektir.*

*Sağlık Bakanlığı **yurt dışı sağlık hizmeti** sunmak amacıyla sağlık birimleri kurabilecek ve işletilebilecektir.*

*Öte yandan Sağlık Hizmetleri Temel Kanununda yapılan bir değişiklikle **aile hekimlerine 72 yaşına dek çalışabilme olanağı** getirilmiştir.*